

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S seje ObLO Kranj

Spremenjen družbeni načrt

KRANJSKE OBČINE ZA LETO 1961

KRANJ, 8. septembra — Včeraj je bila v prostorih Okrajnega ljudskega odbora v Kranju 56. skupna seja obeh zborov Občinskega ljudskega odbora Kranj.

Na njej so odborniki najprej poslušali poročilo o vplivu novih ekonomskih instrumentov na družbeni načrt kranjske komune, imenovali so člane upravnega odbora občinskega gozdnega sklada kranjske občine, nadalje so poslušali poročilo o realizaciji sprejetih odločitev o minimalnih agrotehničnih ukrepih za pšenico, seno in krompir ter razpravi o izdelavi o potrditvi gozdno-gospodarskega načrta za gozdove v državljanski lastni za predel Koka-Jezersko.

Po končani skupni seji so se odborniki sestali še na 68. seji občinskega zbora in na 73. seji zborov proizvajalcev občinskega ljud-

skega odbora Kranj. Na ločenih sejah so med drugim govorili o razširitvi predmeta poslovanja Elektrarne Sava Kranj, o ustanovitvi dimnikarskega podjetja, o ustanovitvi gostišča v Dupljah in o soustanovitvi aerodromskega podjetja Ljubljana-Brniki. Razen tega so odborniki na ločenih sejah sprejeli odlok o spremembi družbenega načrta kranjske občine za leto 1961, odlok o prispevku gospodarskih organizacij v rezervni sklad kranjske občine, odlok o stopnji prispevka v družbeni investicijski sklad občine Kranj, odlok o ustanovitvi občinskega gozdnega sklada kranjske občine in drugo.

Primerjava podatkov v gospodarstvu na območju Gorenjske odkriva nekaj zanimivih črt, ki so na splošno prevladovale v našem letošnjem gospodarskem razvoju. Lansko, izredno visoko stopnja porasta industrijske proizvodnje je v prvi polovici letošnjega leta zaznamovala zmernejše gibanje. Vzroki počasnejšega naraščanja industrijske proizvodnje izhajajo bolj ali manj iz sprememb v našem gospodarskem poslovanju, kajti novi gospodarski ukrepi so na prehodu povzročili marsikatero težavo.

Na prvi pogled pada v oči, da je skupna vnovčena realizacija gospodarskih organizacij v precejšnjem porastu. Povečanje vnovčene realizacije pa ni samo rezultat povečane industrijske proizvodnje, ampak je k temu

priporogel precejšen dvig cen, ki letos marsikje niso ostale nalanjski ravni. Skupna vnovčena realizacija gospodarskih organizacij je v primerjavi s istim razdobjem lani porasla za 11,7 odstotka. Največji indeks porasta vnovčene realizacije v okrajnem marilu smo zabeležili v maju, in sicer 138,7. Izrazit odklon v tem pogledu pomeni februar, ko je bilo spričo uvajanja novih gospodarskih ukrepov, tržišče še nestalno, tako da v tem mesecu ni bil ustvarjen lanskoletni izkupiček.

TERJATVE NARAŠČAJO
Začuden porast industrijske proizvodnje v prvem polletju, močnejši vzpon blagovnega prometa v trgovini ter deloma tudi v gostinstvu in turizmu, dobri dosežki v obrti in v prometu so osnove, ki zagotavljajo, da bo gospodarska dejavnost v drugem polletju dosegla še boljše rezultate. Pojav, ki dela zaskrbljenost v našem gospodarstvu, je ogromen porast terjatev do kupcev, zlasti pri Železarni Jesenice, pa tudi v tekstilni industriji, v Istri in v Savi ter v drugih panogah gospodarstva. Posledica tega je, da tudi obveznosti do dobaviteljev naraščajo, kar vpliva na pomanjkanje obratnih sredstev, na zaviranje in težkoče v proizvodnji. Istina so, spričo tega že lep čas bori s težavami v proizvodnji in ne dosega postavljenega proizvodnega načrta, ker ima stalne težave s svojimi dobavitelji in kooperanti. Finalna proizvodnja zaradi tega zastaja. Značilno za Železarno Jesenice je, da terjatve do kupcev naraščajo, in so že prerasle 6 milijard, kar je tudi za tako veliko podjetje preobutno breme.

Vzporočje z naraščanjem terjatev pa v nekaterih podjetjih zaskrbljuje povečanje zaloga. Pri nekaterih podjetjih je razlog v mrtvi sezoni, ko blago na trgu ne najde kupcev. V podjetjih lesne industrije so se zaloge povečale na račun polizdelkov. Zaloge gotovih izdelkov so se znatno povečale v Seširu in Gorenjski predilnici v Škofji Loki. V predilnici so zaloge preje podvojili. Mrtva sezona je tudi Odeji, Škofja Loka, pripo-

mogla, da so se zaloge gotovih izdelkov povečale. Vprašanje zaloga je občasen pojav v našem gospodarstvu, ki nujno nastaja v nekaterih industrijskih panogah in je neškodljiv, če proizvodnja zaradi tega ne opada. Založenost z blagom, tako po količini kot po kakovosti, zadovoljuje povpraševanje kupcev.

Za lanskimi dosežki v prvem polletju zaostajajo: elektroindustrija, črna metalurgija, industrija celuloze in papirja, kmetijstvo, gozdarstvo in odkup.

ZAPOSLENOST IN DELOVNA STORILNOST

Eden izmed načinov proučevanja gospodarskih pojavov, ki lahko privede do pravih zaključkov, je tudi proučevanje gibanja zaposlenosti. V prvem polletju letos je bilo v gospodarstvu kranjskega okraja zaposlenih prodorno povečanje zaposlenih. Število zaposlenih v gospodarstvu znaša v juniju letos 43.279 ljudi. Lani je

bilo v juniju zaposlenih 40.176 ljudi. Porast je občutna zlasti v nekaterih panogah gospodarstva. Zanimivo je, da je dotok delavcev v sorazmerju precej večji od povečanega števila uslužbencev.

Delovna storilnost se je v kranjski občini dvignila povprečno za 10,2 odstotka v primerjavi s istim razdobjem lani. Storitnost se je močno povečala v industriji gume, v kovinski industriji in deloma tudi v tekstilni industriji.

V industriji kranjske komune je še vedno najbolj akumulativna in rentabilna Tovarna gumijevih izdelkov Sava, Kranj, ki je letos dosegla skoraj za 1 milijardo višjo realizacijo kot v istem razdobju lani. Terjatve do kupcev pa so narasle na 2 milijardi dinarjev, tako da so težave v proizvodnji tudi v tej tovarni občutne.

Konjunktorno podjetje so tudi Kranjske opelkarne v industriji gradbenega materiala in Roleta v lesni industriji.

Z.T.

Plenum OBSS in ObO SZDL Škofja Loka

Več slabih kot dobrih ugotovitev

PROTI PRIČAKOVANJU SLABA RAZPRAVA —
NEZADOVOLJIVE PRIPRAVE
NA NOVO DELITEV DOHODKA

ŠKOFJA LOKA, 8. septembra — Včeraj popoldne je bil v Škofji Loki skupni plenum Občinskega sindikalnega sveta in Občinskega odbora SZDL. Najvažnejša točka dnevnega reda je bil pregled uspeha gospodarskih organizacij v prvem polletju letošnjega leta.

Politično gospodarska komisija ObSS je na podlagi podatkov občinskega ljudskega odbora pripravila izbrano poročilo o rezultatih gospodarstva v Škofjeloški komunici, poročilo pa naj bi sledila tudi diskusija o pripravi na sestavo pravilnikov o delitvi čistega in osebnega dohodka v posameznih podjetjih. Udeležba na plenumu je bila dokaj dobra, zato je toliko bolj čudno, da do prave diskusije sploh ni prišlo. Diskutirali so le predsednik ObLO Jože Nastran, zastopnik republikanskega sveta sindikatov in nekateri predstavniki ObSS ter trije ali štirje zastopniki sindikalnih organizacij iz podjetij. Da se slednji niso odzvali povabilu na razpravo, nam je lahko dokaz, da se v podjetjih ne pripravljajo na sestavo pravilnikov ali, kar je še slabše, da sindikalne organizacije ne sodelujejo pri teh pripravah in tako sindikalni funkcionarji s temi problemi sploh niso seznanjeni.

Politično poročilo o uspehih gospodarstva prinaša vrsto zanimivih podatkov; zaradi izčrpnosti poročila lahko navedem le nekatere. Se prej pa naj omenim to, da se je član politično-gospodarske komisije prisotnim opravičil, ker je poročilo le približno. Razen Gorenjske predilnice so namreč

vsa podjetja iz Škofjeloške komune poslala občinskemu ljudskemu odboru netočna, le približna poročila.

Število zaposlenih se je v primerjavi s istim obdobjem lani dvignilo od 4.581 na 4.968. Narodni prirastek v Škofjeloški komunici je sicer le 250, vendar so si podjetja za letošnje leto skupaj planirala porast na 5.205 zaposlenih.

Družbeni brutoizdelki so bili preseženi za 25,6 odstotkov in znašajo sedaj nekaj več kot 6 milijard 800 milijonov dinarjev. Za vse leto je planiran družbeni brutoizdelki v višini 15 milijard 304 milijonov dinarjev. Precej ugodnejše je razmerje pri narodnem dohodku, ki je od lanske 1 milijarde 999 milijonov porasel na 2 milijardi 576 milijonov dinarjev. V prvem polletju je bilo torej ustvarjenega že 53,4 odstotka planiranega narodnega dohodka. Planirani čisti dohodek je izpolnjen za 61,6 odstotka.

Povprečni osebni prejemki so sedaj v Škofjeloški komunici 22.500 dinarjev, torej za 4.400 dinarjev več kot v istem obdobju lani. Najvišje povprečje je zabeleženo v prometu, in sicer 26.000 dinarjev, v gostinstvu pa najnižje 18.200 dinarjev.

M. Sest

OBRABI
IN
POJAVI

Mimo cilja

Pomel si je roke... Sicer pa, zakaj si jih tudi ne bi. Podjetje, kjer je v zadnjem letu nosil krono, je uspevalo. V zadnjem letu se je občutno povečala produktivnost dela, nova in nova naročila so prihajala, pa tudi izvoz, ki pred leti ni bil kaj prida, je šel tokrat dobro od rok. Brez dvoma, marsikaj je tudi on pripomogel k temu.

Tako je zdaj sedel za mizo v sodobno opremljeni pisarni in pregledoval realizacijo plana za pretekli mesec. Pred uro je zadržal

liko ima človek povedati o domu in družini, o počitnicah, ki jih je preživel na morju... Pa tudi mnogo spominov se rodi... navadno se tak pričenjajo takole: "Ali se spominjaš...? Ali še veš...? Da, takrat smo ga lomili." Takole je tekel dopoldan vse do tle, dokler ni prijatelj — gost vprašal po delu.

"Moram reči, res gre!"

"Slišim," je v smehu pripomnil prijatelj: "Velike stvari ste napravili."

"Res je!" Tisti, ki je nosil krono v podjetju, se je zdaj spričo svojih uspehov raznežal. Na široko je začel razlagati:

"Če se zanimaš, potem ti moram povedati, da mi grede stvari hudičevo dobro od rok. Izvoz sem povečal skoraj za polovico. Lani in letos skoraj nisem sprejemal nove delovne sile. Težko si misliš, vendar že sam brutoizdelki sem povečal za izreden odstotek."

Razgovor sam se zdaleč ni tako zanimiv, da bi se človek o njem razpisal. In konec koncev je to, kar sem napisal dovolj, da spoznaš ton izrečenih misli. Ob vsem tem gre namreč za to, da nekatere vodilni uslužbenci čestokrat take uspehe, ki jih je dosegel kolektiv, ki so jih dosegle organizacije v kolektivu, se zlasti organi upravljanja, pripisujejo sebi. In v skrajni skrajnosti govore o podjetju, kjer upravljajo vsi, kot o lastni organizaciji.

Res ni veliko takih — a nekaj jih je.

J. K.

Z včerajšnje seje Občinskega ljudskega odbora v Kranju

Bežen pregled polletnih obračunov v trgovskih podjetjih

Vsako leto kupujemo več

IZREDEN PORAST PRODAJE POHIŠTVA — TEŽAVE ZARADI NEZADOSTNIH OBRATNIH SREDSTEV

Polletni obračuni gorenjskih trgovskih podjetij kažejo, da je tudi za to panogo gospodarstva nova delitev dohodka povsem ugodna. Posebno se zato, ker se sedaj obdavčitev ne povečuje vzporedno z gospodarskimi uspehi podjetij in so tako boljše uspehi tudi bolj stimulirani. V prav posebno ugodnem položaju so gostištična podjetja in obenem podjetja, ki imajo večja osnovna in obratna sredstva; slabše pa je za tiste, ki teh sredstev nimajo.

V primerjavi s istim obdobjem lani se je promet povečal povprečno za 21 odstotkov; 23 odstotkov v trgovini na drobno in 18 odstotkov v trgovini na debelo. S tem je bil plan precej presežen. Ker je bilo predvideno le 10 odstotno povečanje prometa. Približno 1,5 odstotka povečanja gre na račun večjih razlik v ceni, ostalo je rezultat povišanja kupne moči potrošnikov.

Aero really

Slabo vreme pokvarilo vse

Druga etapa aero reallyja ni uspela

Lesece, 8. septembra 1961 (bf) — Danes dopoldne bi morala na letališču pri Leseah pristati približno 70 športnih letal, ki tekmujejo v reallyju v letalskih poljih od švicarskega mesta Lugana do Dunaja v štirih etapah. Medtem, ko je včerajšnja prva etapa odlično uspela in je v njej Jugoslovanski Jože Krumpak osvojil odlično drugo mesto z navigatorjem Juretom Štrncom, je današnja, druga etapa pokvarila slabo vreme. Zaradi tega je bilo letališče v Leseah dopoldne zaprto, kljub temu pa so že okoli 12. ure prile-

Letos se je v primerjavi z lanskim polletjem povečal promet z živil kar za 23 odstotkov, (lanski porast je bil le 11 odstotkov). Približno 6 odstotkov je vzrok povišanje cen osnovnih živil: mesa, mleka in kruha. Letos prvič ni lahko ugotovimo, da promet industrijskega blaga ni narasel v tolikšni meri kot promet z živil. Medtem ko je letos porasel na primer promet s tekstilom in kovinskim blagom za 22 odstotkov, z živil pa za 23 odstotkov, je bil zabeležen lanskoletni porast pri živilih le za 11 odstotkov, pri tekstilu 16, pri kovinskem blagu pa 19 odstotkov.

Znaten je tudi porast prometa s kurivom. Vzrok je predvsem v tem, ker se posamezna gospodinjstva zaradi regresa pri nakupu drv in premoga do avgusta v veliki večini vse raje odločajo za nakup v pomladanskih in polet-

nih mesecih. Ker je bilo po daljšem obdobju letos v naših trgovinah prvič dovolj vsakovrstnega pohištva, se je promet povečal kar za 43 odstotkov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Trgovska podjetja so letos povečala maržo od povprečno 8,3 na 9,8 odstotka in tako uspela ustvariti 101 milijon dinarjev skladov.

Mladi Kroparji pridno delajo

Pred časom je Okrajni komite LMS v Kranju razpisal tekmovalno v pooblaščen 7. kongresa LMS, ki bo v januarju prihodnjega leta v Kranju. Tekmovanje bo trajalo 6 mesecev, in sicer od 1. julija letos do 10. januarja prihodnjega leta in je namenjeno vsem aktivnim in organiziranim LMS kranjskega okraja. Člani organizacij bodo tekmovali v gradnji športnih objektov, vključevanju mladine v organizacije, nadalje na polju izobraževanja in kulturno-zabavne dejavnosti ter v lokalnih in zveznih delovnih akcijah.

Kroparska mladinska organizacija ima sicer samo 34 članov, a je zelo delavna. Organizirali so že precej proslav in izletov. Pred nedavnim so bili v tovarni "Nikola" v Železnikih, kjer so z mladinci tamkajšnje organizacije razpravljali o raznih aktualnih problemih. Turističnemu društvu so pomagali pri pripravi programa za Turistični teden, pomagali so pri obnavljanju igrišča in kopališča. Jeseni bodo odprli svoj klubski prostor in pričeli v njem kulturno-zabavne večere in razna predavanja. Za predavatelje bo skrbel ljudska univerza iz Radovljice. Dobili bodo televizijski sprejemnik, stalno bodo naročeni na razne časopise in revije. Organizirali bodo tudi mladinski ples, in sicer trikrat tedensko.

I. R.

V Italiji

Na dan 8. septembra 1943. leta, ob zlomu fašistične diktature, so vse italijanske protifašistične stranke stopile v skupno koalicijo in ustanovile enotno revolucionarno vodstvo: Narodni osvobodilni komite (Comitato di liberazione nazionale - CLN). Toda vsaka stran si je v tem okviru zagotovila svojo avtonomnost. Tako so imeli komunisti svoje Garibaldinske brigade, socialisti Mateotijeve brigade itd.

Med Kočevjem in Ribnico

Prešernova brigada, ki je koncem avgusta 1943 vodila ranjanca na Rog, je bila ob kapitulaciji Italije na Travnici gori. V sklopu XIV. divizije je sodelovala pri razorožitvi italijanskih in belogardističnih enot. Zavzela je položaje vzdolž ceste Kočevje - Ribnica. Razorožili so veliko sovražnih enot in prodri v Kočevje. Tu so borci končno dobili novo orožje in celotno opremo, ki so jo bili odvzeli sovražniku na njegovem umiku. Nekateri borci se kar niso mogli znebiti v takem položaju. Čudno se jim je zdelo: še en dan pred tem so hodili peš, skrivaje se po gozdovih, slabo so bili oblečeni, primanjkovalo jim je pušk in nabojev... Tisti dan pa, nepričakovano hitro, so bili lepo oblečeni, oboroženi, imeli so kamione.

O radosti tistega dne borci Prešernove brigade še vedno radi pripovedujejo.

Poročilo z Bleda

»Partizanska aktivnost se je zelo povečala. Zato bi bilo dobro, če bi se iz dobro mislečih Slovencev povsod osnovala oborožene krajevne samoobranbe. Partizani so dosegli že to, da si tisti,

ki je kakorkoli zaposlen pri Nemcih, ne upa več na cesto. Varnostni organi so popolnoma brez moči. Zadnje čase se tudi ni posrečilo ujeti nobenega zločinca in za represalije streljajo samo talce. Toda pri tem je prišlo že tako daleč, da tam javno ustreljenim, ki naj bi za strašilo ležali na kraju zločina, ljudje prižigajo svečke in jih zasipajo s cvetjem.«

Iz tedenskega nemškega poročila z Bleda, 6. sept. 1941

Naši kolektivi in plan

Glavni odbor Zveze sindikatov Jugoslavije je 6. septembra 1961 objavil podatke o izpolnjevanju planskih nalog iz prvega polletja v posameznih delovnih kolektivih. Med pohvaljenimi kolektivi so bili tudi delavci tovarne Iskra, Sava in Tovarne lepene v Trzinu. Vlada LR Slovenije pa je za izredne uspehe v tem tekmovanju podelila prehodne zastave in nagrade kolektivu Tiskarstva, Savi, LIP Kranj, Tovarni čevljev Planika, kolektivu Projekta ter Kamnolomu v Kolci.

Ljudje in dogodki

Poroštvo razuma

Pednevni razgovori o vojni in miru so dobili uradno obliko v strnjeni vsebini dveh dokumentov, ki obravnavata izvore številnih mednarodnih problemov in gledanja na odprave teh kamnov spolike. Ze takoj po zaključni seji, ki je bila sredi noči, so povsod na svetu začeli ocenjevati dosežke beograjske konference, ki je vnesla toliko pomiritev v razburkan svet nesprijet, razen spoznanja, da neblokeovske države niso krive za trenutno plimo v mednarodnih odnosih in da v njihovih rokah ne leži ključ za rešitev najtežjih političnih nesporazumov sveta, se je v dejanjih in sklepih pokazalo, da nevezane države ne nameravajo ostati za kulisami svetovnega političnega pozorišča. Pozitivno vlogo beograjske konference v sedanjem kritičnem času priznava domala povsod na svetu.

Tisti, ki so videli v beograjski konferenci sestanek državnikov, da bi »opravičili« Vzhod ali Zahod, so se zmotili v svojih ugibanjih. Kajti beograjska konferenca ni obsojala pojavov zato, ker jih je zagrešila ta ali ona »velesila, ampak zato, ker je v takšni ali drugačni politiki ve-

liko varovav za sedanje krize in nesporazume. Postransko je bilo vprašanje, kdo stoji v ozadju svetovnih problemov, poglavitno je bil pojav in kakšen vpliv ima ta pojav na svetovno skupnost držav. Beograjska konferenca je postavila obudovanja vredna načela, ki jih mora sprejeti kot veliko listino poštenja vse miroljubno človeštvo. Očitek, ki ga v zahodnih državah pogosto zasledimo, da konferenca ni našla praktičnih napotkov v pogledu zagotovitve mirnega sožitja, da ni dala novih pobud, so brez premisleka samo prazni očitki, ker je pednevno razpravljanje za okroglo mizo pokazalo, da ključ za mir ne leži v rokah državnikov, ki se se v Beogradu sestali. Zadržani molki, ki so se ga posluževali v vzhodnih državah, ko je bilo treba povedati ljudem, kaj več o stališčih izvenblokovskih držav in njihovih pogledih do vojne in miru, do razorožitve in kolonializma, tudi ne kaže, da je njihovo izpuščenje besed dobronamerno.

Odziv v svetovnem tisku, ki je enkrat, je pokazal, da gre za zgodovinske sklepe, ki jih v današnjem protislovnem času ne gre omalovaževati. Poroče-

valci velikih listov in radijskih postaj so smisel beograjskega sestanka morali priznati, ko so ocenjevali dve listini, ki sta v skladu s težnjami človeštva.

Zaradi izredne pomembnosti prinašamo »Izjavo o nevarnosti vojne in poziv za mir« v celoti:

1. Konferenca šefov držav ali vlad izvenblokovskih dežel je hudo v skrbeh, ker - celo vzlic obstoječi napetosti - tako kot nikdar prej grozi svetu nevarni in kritični položaj z neposredno in zlovesčo možnostjo spopada, ki bi se pozneje skoraj gotovo lahko razvil v svetovno vojno. V dobi atomskega orožja in kopičenja sredstev za množično uničevanje, bi takšen spopad in vojna neizogibno pripeljala do upoštevanja, kakršnega doslej še ni bilo, če ne tudi do uničenja sveta.

2. Konferenca sodi, da se je treba tej katastrofi izogniti in da je zato neogibno in nujno potrebno, da zainteresirane strani, zlasti pa ZDA in ZSSR, takoj opustijo svoje vojaške priprave in korake, ki jih delajo v zadnjem času in ne ukrepejo ničesar, kar bi lahko otežkočilo položaj ali prispevalo k temu, da bi se nadalje poslabšal, in da

se ponovno začno pogajati o mirni izgledavi sedanjih nasprijet med njimi z dolžnim spoštovanjem načel OZN, kakor tudi, da vztrajajo v pogajanjih, dokler tako one kot ostali narodi sveta ne ustvarijo popolne razorožitve in trajnega mira.

3. Medtem ko so danes sklepi, ki peljejo v vojno ali mir odvisni od teh velesil, pa čuti posledice ves svet. Zato so vse države in narodi trajno zainteresirani na tem in želijo, da bi bila stališča in ravnanje velesil takšna, da bi omogočila človeštvu napredovati na poti do mira in blaginje, ne pa k usodnemu uničenju. V pričanju, uničevanju, bi takšen spopad in vojna neizogibno pripeljala do upoštevanja, kakršnega doslej še ni bilo, če ne tudi do uničenja sveta.

4. Konferenca izraža resnično upanje, da bodo vsi narodi, ki niso tukaj zastopani, zavedajo se skrajne resnosti položaja, poslali podooben poziv voditeljem teh držav in hkrati izrazili in poudarili željo in odločnost vsakega človeštva, da dočaka uresničitve trajnega mira in varnosti za vse narode.

S skupščine OZSS Kranj

Zdravniki po izbiri in naročilu

V četrtek, 7. t. m. je bilo v Kranju XV. zasedanje skupščine OZSS Kranj. Razpravljali so o dosedanjem delu v zvezi s sklepanjem pogodb z zdravstvenimi ustanovami, o zborih zavarovancev, sprejeli so Pravilnik o uporabi pravic do zdravstvenega varstva, potrdili so predračun dohodkov in izdatkov sklada zdravstvenega zavarovanja za leto 1961 itd.

Najbolj živahna razprava je bila o pravilniku o uporabi pravic

do zdravstvenega varstva za leto 1961 po zakonu o zdravstvenem zavarovanju delavcev, ki ga je skupščina potrdila z veljavnostjo od 7. 9. 1961. OZSS Kranj bo pravilnik razmnožil, da ga bodo prejeli tudi zavarovanci in zdravstveni delavci. V pravilniku, ki je obvezen za vse zavarovance za območje OZSS Kranj, je med drugim določeno, da imajo vse zavarovane osebe pravico do splošnega in specializiranega zdravstvenega varstva na območju občine pri zdravstvenih domovih oziroma pri njegovih krajevnih zdravstvenih postajah, ali pri zdravstvenih ustanovah občine, kjer prebivajo, nadalje v samostojnih obratnih ambulantah, ko se bodo zavarovanci pri njih prijavili za zdravljenje. V tem okviru imajo zavarovanci pravico do proste izbire zdravnika splošne prakse, zobozdravnika, ginekologa in pediatra. Zdravstveno varstvo pri ostalih zdravniških specialitah oziroma v stacionarnih zdravstvenih ustanovah, lahko zavarovane osebe uveljavljajo samo z napotnico pristojnega zdravnika splošne prakse. Vsaka zavarovana oseba bo lahko svobodno izbrala zdravnika na območju svoje občine, vendar ga potem v teku koledarskega leta ne bo mogla več spremeniti brez opravičenega razloga. Začetek zdravljenja pri določenem zdravniku bo registriran v zdravstveni knjižici.

Ce bo zavarovana oseba brez opravičljivih vzrokov spremenila zdravnika splošne prakse ali se bo obrnila k zdravniku specialista, za katerega je sicer potrebna napotnica ležečega zdravnika, bo morala sama trpeti stroške zdravljenja. Kadar bo zavarovana ose-

ba dobila napotnico za bolnišnico na Jesenicah ali za specialista na območju OLO Kranj, pa bo šla v bolnišnico ali k specialistu v Ljubljano ali kak drug kraj, bo morala vse stroške poravnati sama, od OZSS Kranj pa bo dobila povrnjene samo stroške v taki višini, kakršni bi bili v kraju, ki je bil določen z napotnico.

Oddaljenost od zdravstvenih ustanov za povračilo potnih stroškov v primeru zdravljenja bodo določile podružnice skupščine. Nadalje pravilnik določa, da je zavarovana oseba dolžna iskati zdravstveno pomoč praviloma v svojem prostem času. V svojem rednem delovnem času je zavarovane upravičene iskati zdravniško pomoč le v primerih, ki jih določa pravilnik. Pri delu, katerega opravljajo po svojem znanju in vesti, so zdravniki neodvisni, zato zavarovana oseba ne more od zdravnika zahtevati načina zdravljenja, predpis zdravil ali napotitev k specialistu po njegovi želji. Denarne dajatve zdravstvenega zavarovanja se bodo priznavele in izplačevale na zahtevo, zato bodo zavarovanci dolžni skrbeti za hitro dostavo potrdil o začasnih nezmožnostih za delo od ležečega zdravnika, kakor tudi za dostavo evidenčnega lista.

Skupščina je sprejela tudi predračun dohodkov in izdatkov OZSS v Kranju za leto 1961 in sicer: Dohodki sklada za zdravstveno zavarovanje 2.830.510.000 din, izdatki sklada za zdravstveno zavarovanje 2.781.900.000 din. Potrjeni predračun predvideva, da se bodo dohodki, v primerjavi s preteklim letom, povečali za 28 %, izdatki pa za 32 %, in sicer se predvideva, da bodo letos višji stroški pri ambulantnem zdravljenju za 52 %, za zobno nego 46 %, zdravljenje v bolnišnicah za 36 %, ortopedski pripomočki za 31 %, potni stroški za 35 %, zdravljenje v zdraviliščih za 16 % itd. Skupščina je sprejela tudi sklep o razdelitvi sklada za preventivno zdravstveno varstvo, ki znaša za 1961. leto 89.880.000 din.

Camping so uredili

Bled
Čprav camping prostor v Zaki na Bledu sodi med take, ki so urejeni po mednarodnih predpisih, je Turistično društvo vendarle našlo več pomanjkljivosti, ki so jih po skrbnem pregledu do sezone odpravili. Tako so morali v stavbi, v kateri so skrbniki in sanitarne naprave, izvesti številna vzdrževalna dela in odpraviti poškodbe, ki jih je pustila zima. Predvsem so morali popraviti vodovodne in električne napeljave in dopolniti inventar, ker je iz leta v leto več gostov. Prav lepo so uredili in očistili tudi okolice, hkrati pa ukrenili vse potrebno, da tudi gosti sami lahko skrbijo za čistočo. Camping prostor poljvaljo letos tudi tri weekend hi-

šice, ki jih je za člane postavila tam Tekstilna industrija iz Bečja.

Nesreče

Mopedist v avtobus

V ponedeljek, 4. septembra, je prišlo do prometne nesreče na cesti III. reda v vasi Hrašče. Ob 14.25 je peljal po cesti mopedist S. Z. in se zaletel v avtobus. Do nesreče je prišlo zaradi ne previdnosti mopedista. Ta se je namreč oziral nazaj, tako da ni opazil, da mu pelje nasproti avtobus. Mopedist in njegov sopotnik sta se pri nesreči hudo poškodovala in so ju morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

Zastrupitev z odvajalnimi tabletami

V torek, 5. septembra ob 13.15, so v jeseniški bolnišnici pripeljali 15 mesecev staro Elizabeto Kostanjšek iz Hrušice. Deklica je namreč prišla do odvajalnih tablet in jih zaužila tolikšno količino, da je zaradi zastrupitve ob 14.20 umrla.

Ureditve gorskih poti

Komisija za planinska pota pri Planinski zvezi Slovenije bo še letos izdelala novo planinsko pot iz Gornje Trente čez Planino Zapotok na Bovški Grintavec (2344 metrov). Prav tako nameravajo urediti tudi pot iz Planine čez Kotovo sedlo in mimo Koritnice ter Hude Škrlbine na Mangrt.

TE DNI PO SUETU

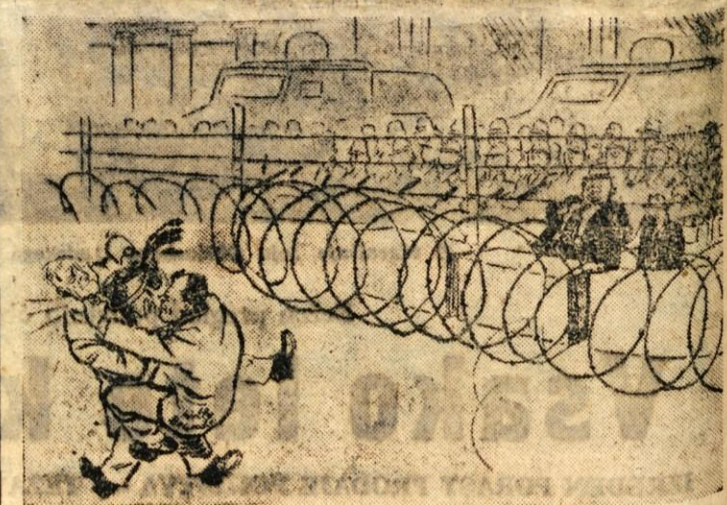
KUBANSKA PRITOŽBA - Kubanska vlada je dopolnila svojo pritožbo proti vladi ZDA v OZN s tem, da je dodala, da ameriška vlada »pripravlja nov napad na kubansko ozemlje. V spomenici je rečeno, da ZDA vežbajo in financirajo oborožene tolpe v svojih oporiščih.

PROTEST JAPONSKE - Po vestih iz Tokia je japonsko zunanje ministrstvo objavilo noto, naslovljeno na vlado ZDA, zaradi sklepa ameriške vlade, da bo obnovila jedrske poskuse. Japonska vlada izraza v noti obžalovanje zaradi ameriškega sklepa »ne glede na to, ali bodo ti poskusi povzročili radioaktivne padavine ali ne.«

V Londonu so uradno sporočili, da Velika Britanija ne namerava »zajati ali v bližini prihodnosti« preizkušati nekaterih svojih atomskih orožij.

ATENTATI IN BOMBE V ALŽIRU - V mestu in v predmestju Alžira so desničarji izvršili 11 atentatov s plastičnimi minami. Pri tem so bili ranjeni trije ljudje. V mestu Oranu pa je bilo 6 atentatov. V Parizu so zapli 643 Alžircev. Arretirane Alžirce, ki so jih osumili, da so somišljeniki Alžirske narodnoosvobodilne fronte, so odpeljali v zbirna taborišča, kjer jih bodo še naprej zasliševali.

SESTANEK NORDISKIH ZUNANJIH MINISTROV - V Kjbenhavenu so se sestali zunanji ministri skandinavskih držav, da bi vsekali svoja gledišča o poglavitnih svetovnih problemih pred jesenskimi zasedanjem Generalne skupščine OZN.

Berlinska kriza

SPORAZUM O LAOSKI VLADI NI - Voditelj gibanja Patet Sao Suvanuvong je predlagal nov sestanek treh političnih skupin v Laosu.

Prejšnja neposredna pogajanja treh laoskih voditeljev so se končale z neuspehom, ker se Bun Um ni strinjal s tem, da v novi koalicijski vladi sodelujejo tudi predstavniki gibanja Patet Lao.

NORSTAD V BONNU - Vrhovni poveljnik sil (Atlantske zveze) v Evropi general Norstad je prišel v Bonn na razgovore z zahodnonemškimi kanclerjem Adenauerjem. Norstadov prihod v Bonn povezujejo z vestmi, da bodo vojaški rok v Bundeswehru podaljšan na 18 mesecev in da bo 36.000 pripadnikov Bundeswehra, ki bi jih morali demobilizirati konec meseca, ostalo v vojski.

RAZGOVORI O RAZOROŽITVI - Posebni svetovalec predsednika Kennedyja za razorožitev McCloy in namestnik sovjetskega zunanjega ministrstva Zorin sta se ponovno sestala v New Yorku in nadaljevala razgovore o razorožitveni konferenci, ki naj bi jo pripravili.

POLOŽAJ V JUŽNOAFRIŠKI UNIJI - Evropski politiki so zaradi rasistične politike v Južnoafriški uniji vedno bolj zaskrbljeni. Londonski »Times« poroča, da so v centralni jetnišnici v Pretoriji obsili 17 »Africanov, med njimi tudi neko ženo. Južnoafriška sodišča so jih obsodila na smrt zaradi doživetnih zločinov proti belcem.

PREKINITEV DIPLOMATSKIH ODNOSOV MED PAKISTANOM IN AFGANISTANOM - Pakistansko zunanje ministrstvo je sporočilo, da sta Pakistan in Afganistan pretrgala diplomatske stike. Pretekli teden so v Karadži objavili, da je Pakistan zahteval, naj Afganistan zapre svoja konsularna in trgovinska predstavništva v Pakistanu zaradi »protipakistanskega delovanja«.

AMERIŠKA VOJASKA POMOČ TUJINI - predstavniški dom ameriškega Kongresa je izglasoval predlog o letošnji vojaški pomoči tujini v znesku 1,6 milijarde dolarjev. Predstavniški dom je zmanjšal vojaško pomoč tujini za 300 milijonov dolarjev.

Nadalje je predstavniški dom odobril pomoč tujini v znesku 3 milijarde 657 milijonov dolarjev.

POLOŽAJ V BRAZILIJ - Brazilec Goulart se je po prihodu v brazilsko glavno mesto sestel z uglednimi osebnostmi Brazilije. Po sestanku je imel kratko tiskovno konferenco, na kateri je povedal »vse Brazilce, da so med krizo ostali zvesti ustavnemu režimu v državi«. Kaže pa, da z njegovim prihodom v glavno mesto države še niso urejeni vsi problemi.

SPOPAD V BIZERTI - Po poročilih so v torek francoski padalci v Bizerti nenadoma začeli streljati na Tunizijce. Ubili so enega doveka. Francoske enote so začele streljati na cestne pomočnike, ki so niso hoteli pokoriti njihovi zahtevi, da bi nadaljevali delo. Poročajo, da sta bila v spopadih do sedaj dva mrtva in deset ranjenih.

Zbor XX. gorenjske MDB »Cankarjev bataljon«

Novim delovnim uspehom nasproti

Kranj, 8. septembra - Danes popoldne ob 17. uri je bil pred poslopjem Ogranskega ljudskega odbora Kranj, zbor XX. mladinske gorenjske delovne brigade »Cankarjev bataljon«, ki jo sestavlja 110 mladincev in mladnic iz vseh petih gorenjskih občin. Mladinci in mladinke, ki sestavljajo brigado, so predvsem člani sekretariata tovarniških in vaskih mladinskih komitejev.

Najprej komunalna dela

Brniki
Na 17. redni seji Krajevne odbora na Brnikih so razpravljali in sklepali o komunalnih dejavnostih, o socialnih podporah in še o nekaterih drugih zadevah. Sklenili so, da je treba takoj pričeti z adaptacijskimi deli na obzidju pokopališča in mrtvašnice na Sp. Brnikih, ker sta v izredno slabem stanju. Prav tako so tudi sklenili, da je potrebno pričeti s čiščenjem tamkajšnjega hudaurnika; s peskom, ki ga bodo pri tem pridobili, pa bodo nasuli občinsko cesto proti Pšenični polici.

BELEŽKA

Prevelika malomarnost

Zares hvale vredne so mnoge politične in družbene organizacije, ki ob pomembnih praznikih in manifestacijah poskušajo za slavo, ob spominskih obležjih, ki jih seveda tudi okrasijo z venci in s cvetjem. Do tu je vse lepo in v redu. Vendar mislimo, da bi bilo prav, da bi tisti, ki poskrbe za razne svečanosti, poskrbeli tudi za to, da bi ovenole cvetje kasneje odstranili. To se dogaja skoro po vseh naših krajih. Omenimo naj samo en primer ob letošnjem praznovanju občinskega praznika v Kranju. Posamezne organizacije so že v juliju položile na Stoščev spomenik na Koroški cesti v Kranju devet vencev. Vse do danes ležijo tako, kot so jih položili. Če pomislimo, da stoji spomenik tik ob glavni cesti in da gre vsak dan mimo ogromno ljudi, da se tu ustavljajo in vse to vidijo, potem si lahko mislimo, kakšne vtise odnašajo ob pogledu na neurejeno okolico, na gnilo cvetje ob spomeniku.

Morda bi ne bilo napak, če bi pripravljali odbori v času prireditve izvolili posebne komisije, ki bi poskrbele za čistočo ob spomenikih in dale vse na mesto, kamor spada.

Pokroviteljstvo nad brigado je prevzel kolektiv »Sukna« iz Zapuž in je brigadi podaril vse športne rekvizite in sanitetni material. Razen tega je predsednik delavskega sveta delovnega kolektiva Sukna iz Zapuž, tovarniš Franc Mandeljc privedel na brigadni prapor tudi spominski trak delovnega kolektiva.

XX. gorenjska mladinska delovna brigada »Cankarjev bataljon« bo odšla na gradilišče avtomobilske ceste jutri zjutraj ob 6.44. uri. V imenu gorenjske mladine je brigadi srečno pot in mnogo uspehov pri delu zaželel član sekretariata OK LMS tovarniš Nace Pavlin. Brigada bo naseljena v Kumanovem v mladinskem delovnem naselju »Budo Tomovič«.

Zanimive pobude

Trzin
Turistično društvo je dalo pobudo, naj bi v obeh osnovnih šolah pisali naloge s temami o oledjanju mesta in okolice. Dobilo je 89 nalog, med katerimi je vsaka vsebovala nekaj pobud, da jih bo društvo v prihodnje lahko uresničevalo ali pomagalo pri tem pri zavedanju. Najboljše naloge je Društvo posebej nagradilo s tem, da je učence povabilo na celodnevni izlet. S to akcijo je društvo sprožilo zanimanje ne samo pri mladini, ampak tudi pri ostalem prebivalstvu, ki je za uspeh te akcije pokazalo precej zanimanja. Upajmo, da bo podobno tudi potem, ko bodo začeli pobude mladine uresničevati. Le tako bo začeto delo doseglo popoln uspeh.

Za cesto še gradnja doma

Kranj
Okrajni odbor ZB NOV Kranj namerava obnoviti na planini Vodice (nad Kropo) pastirski dom. Zadržna dva meseca so na vso moč hiteli z gradnjo ceste od Martinčka na planino Vodice. To cesto, ki je dolga 2100 m in ima 50 metrov padea, je zgradilo Gozdno gospodarstvo z Bleda. Med prebivalstvom od Kropo do Selške doline je zopet oživela dolgoletna želja, da bi povezali cesto Kropa - Jamnik z Dražgošami. Kmetijska zadruga v Dražgošah, kakor tudi mnogi prebivalci teh krajev, so pripravljeni prispevati les in prostovoljno opraviti nekatera dela, samo da bi čimprej prišlo do uresničitve te zamisli. Koča na Vodici in cesta bosta velikega pomena za turizem. Cesta do Dražgoš bo razen tega tudi velikega gospodarskega pomena in bo ena najlepših srednjeevropskih cest na Gorenjskem.

Ob novem šolskem letu

Šole na podstrešju in dvajseto stoletje

UČITELJI IN PROFESORJI SO, LE STANOVANJE NI

Prav gotovo v marsičem hitreje dohajamo potrebe našega družbenega razvoja, kot tam, kjer začne naš mladi rod dobivati za nadaljnji razvoj prve osnove. Res z veseljem se lahko ponašajo prebivalci tistih krajev, kjer so dani vsi pogoji, da lahko njihovi otroci obiskujejo sodoben šolski pouk. Takšnih vasi in mest pa je v našem okraju še bore malo. S tem seveda ne smemo zanikati velikega napredka, ki je bil dosežen prav na tem področju v povojnem času. Kljub temu pa lahko trdimo, da smo namenili osnovnemu šolanju na podeželju še vedno premalo sredstev, s katerimi bi lahko zagotovili primeren šolski pouk. Vsekakor pa smo se tega uspešneje lotili v večjih središčih. Sredstva za to, da so prosvetni delavci za svoje delo plačani in da si šole zagotovijo vsaj najnujnejši osnovni potrošni material, so sicer zagotovljena; sredstev, s katerimi bi zagotovili vse ostale pogoje v zvezi s šolanjem, pa še vedno močno primanjkuje. Rezultat tega je, da so v »vsestransko« razviti Gorenjski še vedno učilnice tudi v zelo starih poslopjih, ali pa celo na podstrešju! Povsod pa naj bi se šolski pouk odvijal po reformiranih načelih...

V KRIŽAH SE TRI IZMENE

V tržaški občini zaradi osnovno šolskega pouka ni večjih problemov, vsaj sprito tega ne, ker je v našem Trzinu že v gradnji novo šolsko poslopje. S prosvetnimi delavci so povsod preseljeni, le v vsej komuni ni niti enega predmetnega učitelja za glasbo! V pomoč otrokom za njihovo izobraževanje je res tamkajšnja Glasbena šola, ki pa ne more nadomestiti osnovnošolskih potreb.

Precej več problemov pa imajo v Križah. Tamkajšnja šola je bila sicer pred kratkim obnovljena in vse bi bilo v najlepšem redu, če ne bi bilo na šoli premalo prostorov za 430 učencev. Na šoli je 13 oddelkov in samo pet učilnic. Problem so rešili tako, da so delavnice spremenili v učilnice, v dveh učilnicah pa uvedli pouk v treh izmenah. Torej problema preseljenosti niso rešili, saj pouka v treh izmenah vaj v našem okraju skoraj ni več. Prav zaradi tega so se v Križah še bolj lotili zamisli o gradnji novega šolskega poslopja.

Poseben problem pa so v Križah tudi stanovanja za učitelje. Ker teh ni, se mora ena tovaršnica voziti v Križe celo iz Ljubljane, dve pa iz Tržače. Čeprav to ni večja ovira za redni šolski pouk, pa je vendar precejšnja pomanjkljivost v poslojskem delu v raznih krogih, ki so v Križah sicer precej aktivni, vsekakor pa bi lahko v boljših pogojih dosegli razveseljivejše rezultate.

V SENCURJU POD 250 LET STARO STREHO

Medtem ko je v Kranju z novo šolo na Planini vprašanje osnovnošolske izobrazbe bolj ali manj rešeno, pa je v precej krajih na območju kranjske komunne problem še vedno pereč. V večini vseh so učilnice v zastarelih in za pouk komaj primernih poslopih. Med temi so vsekakor v naj-

težavnejšem položaju Sencurjani. Starejši domačini se še spominjajo obljub, ki so jim bile dane pred 70 leti kot otrokom, da bodo zanje zgradili novo šolo. Toda po 70 letih je ostalo še pri starim, le da so v 250 let stari močnariji, ki so jo začeli že 1820, leta uporabljati za šolo, spremenili upraviteljevo stanovanje v učilnico. Razumljivo je, da je to poslopje danes že povsem dotrajano. Ob vetru okna škepetajo, kot zobje v lobanjinem okostju, medtem ko je veter že preprosto tri okna izruval iz trohnelih okenstih okvirjev. Tri učilnice v tej stari »bašti« pa so že dlje premanjane, da bi sprejele nad 250 otrok. Zato so Sencurjani uredili še eno učilnico v pritličju poslopja krajevnega urada, kjer je bila nekdanja trgovina, drugo učilnico pa v zadržnem domu. Torej ena šola v treh poslopih.

Poseben problem so v Sencurju tudi stanovanja za učitelje. Nekateri prebivajo v slabih stanovanjih, skoraj polovica pa se jih vozi v Sencur. Treba bi ena tovaršica celo brez stanovanja in ima svojo opremo v gasileški sejni sobi!

UČILNICE TUDI NA PODSTREŠJU

O problemih šolstva v radovljiski občini smo se razgovarjali z načelnikom oddelka za občno upravo in družbene službe Ljubomir Megličem in šefom za družbene službe Jožetom Kozeljcem. Na njihovem območju je problemov s šolstvom več kot preveč. V osrednjem sta vzgojni zavod v Kamni gorici in Kmetijska šola v Poljčah. V Vzgojnem zavodu je iz radovljiske občine med 60 otroki le 6 domačinov, stroški za vsakega pa znašajo mesečno okoli 30.000 dinarjev. V Poljčah pa obiskuje tamkajšnjo šolo med 25 mladimi kmetijci le en Radovljčan, stroški za enega pa znašajo

na pol leta približno 300.000 din. Oba zavoda sta sicer že poslala račune tistim občinam, iz katerih so v zavodu njihovi kandidati, vendar doslej še niti ena občina (iz vse Slovenije) ni dala potrebnih sredstev.

Precej problemov je v radovljiski občini tudi zaradi osnovnošolske izobrazbe. Medtem ko je ponekod velik problem zaradi pomanjkanja prosvetnih delavcev (tako morajo nekateri iz šol na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Radovljici pomagati šolam v Gorjah, Bohinjski Srednji vasi in v Lescahu), so v Begunjah, na Bledu in v Gorjah v precejšnji zadregi tudi zaradi šolskih prostorov. V Begunjah je šolsko poslopje že tako dotrajano, da so morali lani kljub pomanjkanju prostorov eno učilnico zapreti, v Gorjah pa so uredili dve učilnici kar na podstrešju! Kakšna izgleda takšna šola, je skoraj težko opisati. Toda vsaj nekaj v ilustraciji.

Pravo šolsko poslopje bo čez tri leta staro 100 let. Ker ni podkleteno, udarja vlaga tudi v prvo nadstropje, v pritličje pa se je že naselila goba. V tem poslopiju so

V Križah manjka učilnic, zato imajo prosvetni delavci precej dela pri sestavi urnika

tri učilnice, zbornice ali pa pisarne ni. In ker ima šola popolno osmestitko s 14 oddelki, v katerih je letos 384 otrok, je bilo potrebno v Gorjah odkriti nove prostore. Že približno pred petimi leti so uredili eno učilnico v poslopju krajevnega odbora, kasne-

uredili že za lansko šolsko leto. Kakšen občutek imajo tamkajšnji otroci, ki hodijo na to podstrešje po osnovnošolsko znanje, si je verjetno težko predstavljati. In oprema!

V obeh učilnicah so klopi, ki so jih na Koroški Beli že izkočili

vendar obetajo boljši časi. Morda bodo že letos začeli tam s zemeljskimi deli za gradnjo nove šole. V ta namen že zbirajo krajevni prispevek in upajamo, da bodo v najkrajšem času dobili tudi v Gorjah šolo, kakršna se spodobi za 20. stoletje. B. Fajon

Otroci v Lancovem so ostali brez učitelja, zato se vozijo v šolo v Radovljico. Na sliki: na radovljiski avtobusni postaji

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Fižol 80 do 100 din, ajdova moka 100 din, ješprenj 90 do 100 din, kaša 120 do 130 din, kuma za kokoši 40 do 50 din, krhlji 50 din, maline 80 din, lisičke 60 do 70 din, oves 30 din, proso 70 din za liter, korenček 40 din, sir 150 din, gurovo maslo 640 din, čebula 60 do 80 din, krompir 13 do 20 din, špinata 80 do 100 din, sladko zelje 20 din, ohrovt 25 din, solata 60 do 80 din, grah v stročju 90 din, fižol v stročju 80 do 100 din, pesa 35 din, zelena paprika 65 do 80 din, slive 60 do 70 din, jabolka 30 do 50 din, hruške 35 do 100 din, breskve 100 din, fige 70 do 80 din, grozdje 170 do 180 din, paradižnik 60 do 65 din, cvetača 80 do 100 din, kumare 25 do 30 din, kumarice 120 din za kg, zelena 10 din, peteršilj 10 din za šopek, por 10 do 15 din, česenj 10 do 30 din, jajca 27 do 30 din, zajci 350 din, piščanci 350 do 450 din, kokoši 700 do 750 din, smetana 18 din za merico.

Gospodarske vesti

Letošnji pridelek hmelja - 3700 ton. Ugodno vreme v drugi polovici avgusta je močno pripomoglo, da so obirali hmelja dokončali dela v predvidenem času. Kakovost hmelja bo letos boljša kot lani, kar lahko pripisujemo ugodnim vremenskim razmeram. Računajo, da bo letošnji pridelek hmelja v Sloveniji znašal 3700 ton.

Letos se bo povečala dolžina modernih cest na 7400 kilometrov. Prav tako kot lani se bo tudi letos povečala dolžina novo zgrajenih asfaltnih in betonskih cest za približno 700 km. Vendar pri tem niso šteli posamezni odseki cest, ki peljejo skozi naselja in ki so ali še bodo zgrajene iz lokalnih sredstev. To pomeni, da bo skupna dolžina cest v Jugoslaviji konec letošnjega leta povečana na 7400 kilometrov.

Med 21 državami na Dunajskem velesejnu tudi Jugoslavija. 3. septembra so na Dunaju odprli mednarodni sejem, na katerem sodeluje tudi Jugoslavija. Na kolektivni jugoslovanski razstavi, ki so jo odprli v Paviljonu narodov, razstavlja 73 podjetij. Podjetja prikazujejo nove modele delovnih strojev, električnih aparatov, izvozne proizvode živilske industrije, proizvode usnjene galanterije ter razne proizvode drugih gospodarskih panog. V sklopu razstavljenih proizvodov pa posebne razstave ponazarjajo razvoj in možnosti jugoslovanskega turizma in jugoslovanskih pristanišč, ki postajajo vedno pomembnejša za avstrijski pomorski tranzit.

Izvoz v juniju je presegel dve milijardi. V juliju je izvoz iz Slovenije znašal 2168,3 milijona din; celotni 7-mesečni izvoz pa je 13.233 milijonov din, ali 11% več kot lani v tem razdobju. Pregled izvoza nam polkaže, da se je že nadalje povečal izvoz industrijskih proizvodov, ki je dosegel 1607 milijonov din, nekoliko manj pa kmetijskih pridelkov in gozdarstva.

Rekonstrukcije v Železarni Jesenice

(M. Z.) Jesenice - V predelovalnih obratih jeseniške Železarnice je dograjena tretja zvonasta žarilna peč, ki je že prišla pred nedavnim z obratovanjem.

Razen tega so pričeli z deli tudi na dograditvi čistilcev plavčnega plina. V strugi Save nad železniškim mostom pripravljajo dela za gradnjo akvedukta, ki bo nosil tudi cevovode za odtok odpadnih vod v sedimentne bazene. Tudi

Doslej največji uspeh martinarne v jeseniški železarni

(Z.) JESENICE - V avgustu letos je bila v martinarni Jeseniške Železarnice dosežena največja mesečna proizvodnja 30.688 ton. To je doslej tudi največji uspeh v zgodovini jeseniške martinarne.

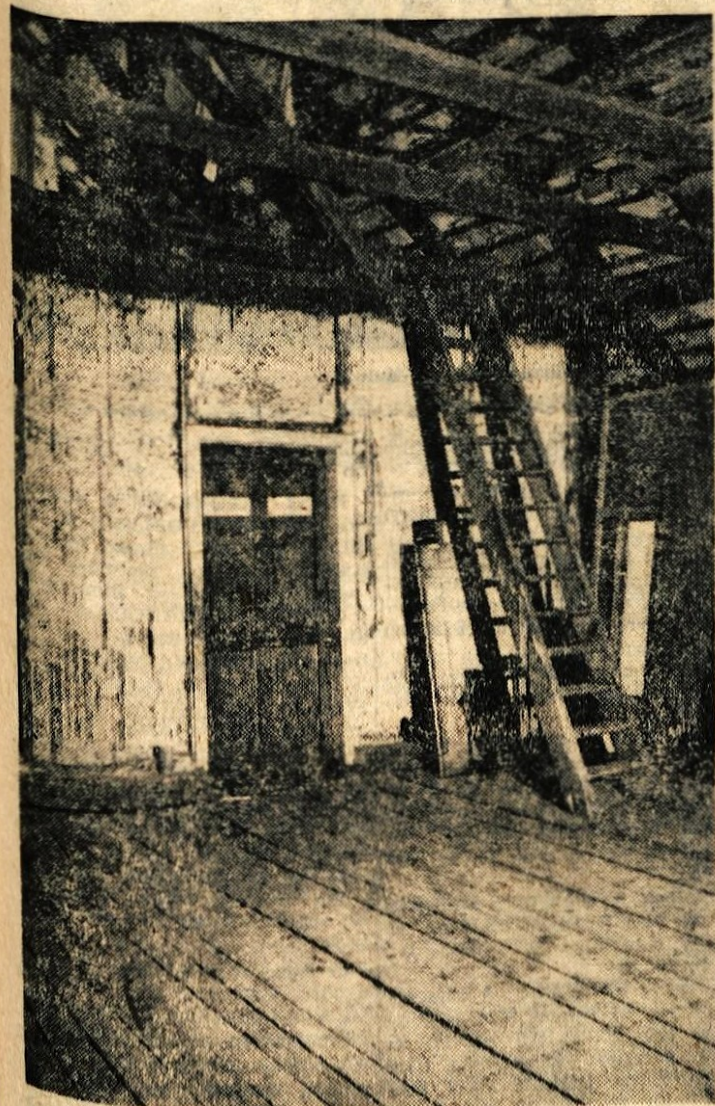
Na Javorniku nov most čez Savo

(M. Z.) Jesenice - Pretokli mesec, 21. avgusta, so delavci gradbenega podjetja Gradis iz Jesenic prvič zasadili kopalce in začeli z izkopom temeljev za nove betonske podstavke za nov most čez Savo na Javorniku. Računajo, da bo most gotov do maja prihodnjega leta. Na Javorniku sta tako sedaj dve veliki gradbišči. Prvo je na Belškem polju, kjer serperiji in buldožerji pripravljajo teren za gradnjo nove valjarne, drugo pa je most čez Savo, ki je za Jesenice izrednega pomena. Z dograditvijo novega mostu bo vzpostavljena boljša povezava Jesenic in Javornika z Blejsko Dobravo. Računajo, da bo most veljal približno 26 milijonov dinarjev.

Naročnikom Glasa

Te dni smo po pošti razposlali položnice za pobiranje naročnine za Glas za čas od 1. maja do 31. decembra 1961, t. j. za 8, in ne samo za 4 mesece, kot smo to delali lani. Ta ukrep je bil potreben zaradi občutnega povišanja pristojbine, ki jo moramo plačati za vsako položnico. Prosimo naročnike, da to z razumevanjem upoštevajo, in pismonoše, ob prvem obisku poravnajo naročnino. Kolikor predvidevate, da boste zaradi službe ali drugih opravil ob obisku pismonoše odsotni, prosimo, da denar izločite prijatelju ali gosodu, kjer bi ga pismonoša lahko dobil. S tem se bomo izognili nepotrebnemu zavračanju pa tudi stroškom, ki zaradi tega nastajajo.

Uprava Glasa

Vhod v 1.a in 1.b razred osmestitke v Gorjah

MALI OGLASI

PRO DAM

MELBROSIN - preparat evnega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod MELBRO - COOP (Zavod za čebelarstvo - Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarna, ki preparata še nimajo, naj ga nabavi pri »Kemofarmaciji« 1215

Malih oglašev, ki niso vnaprej plačani, ne objavljamo. Beseda velja 15 din. Naročniki Glaša imajo polovico popusta

2 kolesi, dirkalno in navadno, odlično ohranjeni, prodam. Klišarna, Gorenjski tisk, Kranj 3467

Prodajam polovico hiše. Stanovanje takoj vseljivo. Marija Engelmann, Vodopivčeva 9/1 Kranj. Ogled do 14. ure 3502

Ugodno prodam šiviljski šivalni stroj, dobro ohranjen. Naslov v oglašnem oddelku 3531

Prodajam ali zamenjam osebni avto Sieuer, v voznem stanju. V račun vzamem tudi moped. Visok 60 3538

DKW 250 ccm, letnik 1955 s priklopo ali brez, prodam po ugodni ceni. Senčur 280 3540

Prodajam skoraj nov kompletni komat za flikanje. Naslov v oglašnem oddelku podružnice Jesenice 3554

Prodajam zidan pod v najboljšem stanju. Opeka in osterže skoraj novo. Naslov v oglašnem oddelku 3555

Zelo ugodno prodam radioapar 4+1 angleške znamke Hera z rezervnimi elektroničnimi in novo 3-stopenjsko električno peč. Ciril Zupan, Mošnje 24, Brezje 3556

Klaviar, rabljen, poceni prodam. Kolar, Kidričeva 15, Kranj 3557

Prodajam 2 dvosobni stanovanji v centru Kranja. Poizve se Titov trg 19 3558

Vinski sod 280 l prodam. Poizve se Titov trg 19, Kranj 3559

Prodajam 2 do 3-tonski gumi voz. Naslov v oglašnem oddelku 3560

Prodajam nekaj ovsa in koruze. Strahin 63, Naklo 3561

Prodajam zidan štedilnik, desni. J. Jakopič, Vrtna ul. 3 3562

Prodajam: 2 postelji z mrežami, mizo in 3 stole, vse ohranjeno. Cena 30.000 din. Naslov v oglašnem oddelku 3563

Opel Olympia - registrirano, prodam. Turk, Partizanska 13, Kranj 3564

Kravo, 6 mesecev brejo, k tretjemu teletu, prodam. Janko Jež, Vodice 127 3565

Dvobrazni plug, ekopalnik in moško kolo, ugodno prodam. Jež, Vodice 127 nad Ljubljano 3566

Ugodno prodam kompletno ogrodje za desni štedilnik, 2 otroški postelji, posteljo in nočno omarico. Ogled dopoldan. Gosposvetvska cesta 7/1, Kranj 3567

Prodajam par konj s kompletno opremo. Ogled v ponedeljek, 11. 9. od 9. ure dalje. Janez Jagodic, Gornjesavska 63, Kranj 3568

Prodajam športni italijanski vozček. Naslov v oglašnem oddelku 3569

Prodajam motorno kolo 550 ccm, v voznem stanju, registrirano za leto 1961 ali zamenjam za moped. Pot na Jošta 21, Kranj 3570

Prodajam Sackov plug za samca in Sackov plug obračalnik za par. 2 poljska voza za samca prodam za vsako ceno oziroma zamenjam tudi za sadjeve ali žganje. Fridel Jenko, Hraše pri Smledniku 3571

Tovarniška delavka išče opremljeno ali neopremljeno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Po službi bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 3572

Prodajam kravo, ki bo čez 2 meseca tretje teletilo. Suha 8, Kranj 3573

Prodajam 2 ovce in ovna. Poizve se Zlato polje 3, Kranj 3574

Prodajam: lep kamin, lončeno peč, vodovodno črpalko in ploščine za več sobnih vrat, tesan les, hišno oblogo. Rajgelj Anton, Ljubljanska 27, Kranj 3575

Novo motorno kolo NSU Maxi ugodno prodam zaradi selitve. Stara Loka 60. Sk. Loka 3599

Prodajam gumi voz, nosilnosti 2.000 kg. Grošelj, Grad 29, Cerklje 3600

Prodajam osebni avto Topolino C. Janhar, Hraše 46, Smlednik 3601

Prodajam 2 prašička od 50 do 70 kilogramov teža. Reševa 8, Klanc, Kranj 3602

Prodajam mizo za brušenje kosilniških nožev - kompletno. Roblek Franc, Bašelj, Predvor 3603

Prodajam stopnice. Pot na Jošta št. 26, Kranj 3604

Prodajam motorno kolo BMW 250 ccm, letnik 54. Skofjeloška 26, Kranj 3605

KUPIM

VOSČINE IN ČEBELNI VOSEK pristi, odkupuje po najvišjih dnevnih cenah Zavod za čebelarstvo, Miklošičeva 30, Ljubljana 1342

Kupimo 2 mizarski mizi (ponka). Ponudbe pošljite na naslov: Komunarno podjetje Medvode 3576

Kupim ohranjeno ali novo kmečko peč, velikosti 160x170. Anton Rant, Zali log 38, Zeleznički 3577

FOTOMATERIJ! Več dobrih negativov pokraline v snegu kupim. Plačam dobro. Ponudbe oddati v oglašni oddelku 3598

OSTALO

Vsa tapetniška dela vam hitro, d 1 enomnoepizit, P. S. J. S.

Vsa tapetniška dela vam hitro, lepo in moderno izdela tapetnik Jože Lakner, Stražišče 3578

GELEE ROYALE - MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobite v vseh lekarnah. Lekarna, ki preparata še nimajo, naj ga nabavi pri »Kemofarmaciji« 1214

Dala bi v najem delavnico za čevljarstvo ali kako drugo obrt. Cena in pogoji po dogovoru. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »NP-45« 3546

Iščemo pridno in samostojno natakarico. Nastop službe s 15. septembrom. Naslov v oglašnem oddelku 3550

Zenska z majhnim posevkom želi poročiti treznega moškega. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Takoj« 3579

Moški srednjih let, s stanovanjem, želi poročiti vestno žensko do 35 let starosti. Ponudbe pošljite pod »Resna« 3580

Delavka na dve izmeni bi šla k dobri družini pomagat štirih na teden za stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3581

Bakreno kapo s cevjo sem izgubil 4. septembra od Stražišča preko Kalvarije do vojašnice. Vrniti

OBVEŠČEVALEC

proti nagradi v gostilni Lakner, Kalnica 3592

Starejša ženska, vajena kuhe in vseh gospodinskih del, bi šla za gospodinsko pomočnico k dobri družini. Naslov v oglašnem oddelku 3593

Mežnarjevi mami - Sušnik Mariji iz Jame pri Kranju za 94-letnico iskreno čestitajo hčerka Franca in vsi ostali iz Bele - še na mnoga leta! 3594

Garažo na Primskovem, v bližini Senčurške ceste, dam v najem. Naslov v oglašnem oddelku 3595

Pozor avtomobilisti! Velik zaprt prostor v Kranju dam v najem. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Prostor« 3598

Kuhinjska pomočnica dobi stalno zaposlitev. Ponudbe je poslati upravi Vajenskega doma Kranj, Tomšičeva 44 3597

Tovarniška delavka išče opremljeno ali neopremljeno sobo v Kranju ali bližnji okolici. Po službi bi pomagala v gospodinjstvu. Naslov v oglašnem oddelku 3599

Oddam sobo dvema moškima. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Solidna« 3599

Oddam stanovanje študentom. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Student« 3600

Non-stop trgovina v Kranju sprejme takoj za skladiščenja mlajšega delavca - lahko tudi začelnika. Ponudbe pošljite pod šifro »Trgovina HRANA«, Kranj 3591

Upokojenci in svoji se zahvaljujem upravi podjetja IBI, Kranj za koriščenje počitniškega doma v Strunjanu. Z. m. 3592

Vajenec-ko za krznarsko stroko (krojenje plašev in ostalo) iz Kranja ali bližnje okolice sprejem. Krznarstvo Berčič, Kranj 3593

Jeglič Mariji iz Zg. Dupelje želijo vse najboljše za 50 rojstni dan. Domači 3594

Tričlanska družina išče gospodinsko pomočnico. Ing. Bertonec, Jarmikova 10 (ne Zarnikova), Ljubljana 3595

Podpisana predključem besede o Slanik Barbari iz martinarne Jesenice kot neresnične in obžalujem svojo trditve ter se ji zahvaljujem, da je opustila kazensko tožbo. Kunšič Jožica, Zelezarna OZOD 3596

Delavcu ali delavki nudim hrano in stanovanje za pomoč na kmetiji. Naslov v oglašnem oddelku 3597

OBJAVE

RAZPIS

Stanovanjska skupnost Primsko-Klanc razpisuje delovno mesto UPRAVNIŠKE DID (otroški vrtec M. Korbarjeve Primskovo). Nastop službe takoj. Interesente naj pisane prošnje pošljejo Stanovanjski skupnosti Primsko-Klanc najkasneje do 20. septembra 1961

RAZPIS

Delavska univerza Bled razpisuje v šolskem letu 1961/62: Administrativno šolo - oddelki za odrasle - 1. letnik; Ekonomsko srednjo šolo - oddelki za odrasle - 1. letnik; Začetne in nadaljevalne tečaje nemškega, angleškega in italijanskega jezika. Prijave sprejema Uprava DU Bled do 15. septembra - telefon 413.

OBJAVA

Delavska univerza Tržič razpisuje za izobraževalno sezono 1961/62 vpis v naslednje šole in tečaje:

1. Administrativno šolo za odrasle, šola ima dva semestra po 18 tednov. Pogoji za sprejem so: dovršena osnovna šola ali obrtna oziroma industrijska šola, redna zaposlitev in da si kandidat sam oskrbi (izposodi) pisalni stroj.

2. Tečaj nemškega jezika, začetni in nadaljevalni.

3. Tečaj angleškega jezika, začetni in nadaljevalni.

Prijave sprejemamo v pisarni Delavske univerze (v poslopiju Oblo Tržič, tel. št. 291) 13., 14. in 15. septembra 1961 od 9. do 12. ure in od 17. do 18. ure.

ŠOFERSKI TEČAJ V SENCURJU

Obveščamo vse zainteresirane, da se prične nov tečaj za šoferje - amaterje A in B kategorije in sicer dne 5. septembra 1961 od 19. uri v prostorih društva. Prijave se sprejema v trgovini zadržnega doma v Sencurju ali na dan pričetka tečaja. Doba trajanja tečaja je en mesec.

AMD Senčur

OBVESTILO

Predavanje o državah beogradske konference

Krajni odbor SZDL in DU Bled prirediti v ponedeljek, dne 11. septembra ob 20. uri, v dvorani kina Bled predavanje o državah udeleženceh beogradske konference. Predavanje bo spremljeno s filmi. Vstopnine ne bo.

Vabljeni!

IZLET V AVSTRIO za člane AMD Senčur

»Izlet v Avstrijo« organizira AMD Senčur za vse člane društva.

Družbeni načrt kranjske občine v luči novega gospodarskega sistema

Razlike v prometnem davku in zmanjšane investicije

Na četrtkovni seji Občinskega ljudskega odbora Kranja so med drugim govorili tudi o vplivu novih ekonomskih instrumentov na družbeni načrt kranjske občine.

Kot je znano, se je letos uveljavil novi gospodarski sistem, ki pravzaprav predstavlja le nadaljevanje procesa, ki se je začel z uvedbo delavskega samoupravljanja. Osnovna značilnost tega procesa je, da se več pristojnosti gospodarjenja prenaša od državnih organov na samoupravne gospodarske organizacije. Enak proces se odvija tudi na negospodarskih področjih. Spremenjeni gospodarski sistem začenja novo obdobje v našem družbeno gospodarskem življenju, zlasti se to kaže v novih ekonomskih odnosih med gospodarskimi organizacijami in politično teritorialnimi enotami.

Družbeni načrt kranjske občine za leto 1961 je bil sestavljen po starih ekonomskih instrumentih, zato ga je bilo potrebno prilagoditi novim ekonomskim pogojem, ki jih uveljavlja novi gospodarski sistem. Nastale razlike so posledica določene gospodarske politike in družbeno političnih ciljev, ki jih gospodarski sistem zasleduje.

Po konkretnem uvajanju novih ukrepov je bilo možno ugotoviti vrsto notranjih konfliktov med stari in novimi, ki so bili v glavnem neutemeljeni. Gospodarske organizacije so v nekaterih primerih nove ukrepe preveč idealizirale, v praksi pa so vse premalo storile za uveljavitev gospodarskega sistema z izkoriščanjem vseh tistih elementov, ki jih novi pogoji gospodarjenja postavijo v ospredje: to so predvsem produktivnost, ekonomičnost in večja rentabilnost poslovanja.

Bistvene razlike v družbenem načrtu kranjske občine nastopajo v prometnem davku, ki se poveča za 19,5 odstotka, nadalje v pavšalnih obveznostih, ki se povečajo za 20,4 odstotka in v vseh priznanih osebnih dohodkih, ki se povečujejo deloma zaradi zvišanih osnov oziroma večje mase planiranih čistih osebnih dohodkov.

V družbenem načrtu za leto 1961 se je obdržala približno taka struktura razdelitve narodnega dohodka, kot je bila realizirana v letu 1960; z naknadnimi popravki pa so gospodarske organizacije povečale osebnih dohodke za 425 milijonov dinarjev.

Družbeni bruto produkt se poveča za 5 odstotkov (stari plan 11,2 odstotka), narodni dohodek samo za 1,2 odstotka (stari plan 14 odstotkov). Bistvene spremembe, ki pretežno vplivajo na bruto produkt in narodni dohodek, se pojavljajo v tekstilni in gumarski industriji. Tekstilna industrija znižuje bruto produkt napram realizaciji za 7,7 odstotka zaradi sprememb v prometnem davku. Zaradi zvišanja cen bombaža za približno 30 odstotkov in deviznih razlik po novem tečaju zmanjšuje tudi narodni dohodek za 29 odstotkov. V gumarski industriji se prvotno planirani bruto produkt ne spreminja, novo uvedeni prometni davek pa znižuje dohodek za 1,4 milijarde dinarjev ali za 46 odstotkov. V drugih industrij-

skih strokah in gospodarskih panogah nastajajo le manjša odstopanja.

Glede na različne omejitve, ki so nastale kot posledica gospodarsko nerealno aganžiranih sredstev v vsodržavnem merilu in po sili nekaterih predpisov, ki uveljavljajo novi gospodarski sistem, je postal, že tako preveč optimistično izdelan plan gospodarskih investicij, nerealen. Spremenila se je politika kreditiranja v državnem merilu zaradi omejitve sredstev. Zato, je združevanje sredstev v vsodržavnem merilu in s tem vse manjše investicije v obrti, trgovini in gostinstvu itd. V celoti se je investicijski program znižal za 24,1 odstotka, od tega največ v industriji.

Kamniška kronika

NOVA BENCINSKA ČRPALKA

Dela za novo bencinsko črpalko v Kamniku so že v polnem teku. Začeli so že z zaključevanjem novega odcepa ceste, ki je potreben za varno in nemoteno odvijanje prometa. Kamničani tako upravičeno upajo, da bo iz njihovega mesta kmalu odstranjena velika nevarnost za promet, ki jo predstavlja sedanja bencinska črpalka, ki stoji sredi mesta na zelo neprijetnem kraju.

DVA IZLETA

Med številnimi izleti, ki jih je organiziralo podjetje »Titan« za člane svojega kolektiva, so ta teden delavci napravili izlet na Mangart in Vrščica, druga skupina pa je obiskala Ptuj, Rogaško Slatino in Novo Velenje.

OB KONCU SEZONE

Sedaj, ko se bližamo koncu sezone, je počitniški dom tovarne »Titan« v San Simonu pri Izoli skoraj popolnoma prazen. To je v letošnji poletni sezoni prva izjema, da niso zasedena prav vsa mesta, tako kot je bilo doslej.

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

Tudi letos je Delavska univerza v Kamniku organizirala začetni in dva nadaljevalna tečaja iz nemščine in angleščine. Edino, kar preseneča, je dejstvo, da sta-

STIRI NOVE STOLPNICE

V Kamniku še vedno vlada velika stanovanjska stiska, ki jo krijejo podjetja tako, da gradijo stanovanja za svoje delavce. Tovarna »Titan« gradi ob Kovinarski cesti štiri stolpnice, v katerih bo skupno 68 stanovanj različnejših velikosti.

AVTOMAT V TITANU

V tovarni »Titan« so dobili pred nedavnim nov, popolnoma avtomatičen stroj za izdelovanje velikih jader. Na njem bo delala samo en delavec, proizvodnja pa bo mnogo večja.

DOGRAJENO IGRISČE

Na Duplici pri Kamniku so mladinci tovarne »Stol« že dokončali z glavnimi deli na novem športnem igrišču. Nogometno igrišče je že pripravljeno za tekme in treninge.

VEDNO POLNA DVORANA

Dvorana Delavske univerze v Kamniku je bila v času konference predsednikov nebloksovskih držav v Beogradu stalno polna gledalcev. Z zanimanjem so sledili poteku konference, ki jo je prenašala jugoslovanska televizija.

Delavci v tovarni Sava pri delu

TERMIKA

obrat Skofja Loka - Bodovlje, telefon 284

uprava Ljubljana, Poljanska 77, telefon 31-770

nudi graditeljem hiš - podjetjem, zadugam in zasebnikom

mineralno volno za izolacije

Izolacijski film, širina 0,5 m, dolžina 3 cm, 4 cm, 5 cm, cena din/m²

Volna v vrečah, vsebina vreče 0,10 m³ - I. kvaliteta - 1450 din vreča; II. kvaliteta - 1100 din vreča.

Te izdelke lahko koristno porabite pri izolaciji stropov, podov, sten, dalje pri gradnji planinskih domov, izgradnji podstrešnih stanovanjskih prostorov itd.

Volna se ne praši, je lahka in mehka, negorljiva, v njej ne živi mrčes. Vgradite jo po potrebi sami. S tem prihranite na stroških gradnje, stanovanje pa imate pozimi toplo. Tudi obstoječa podstrešna stanovanja lahko zaščitite proti mrazu z naknadno izolacijo.

Prevzem mineralne volne v obratu Bodovlje - Skofja Loka. Za zasebne stranke plačilo v gotovini pri prevzemu. Navodila o uporabi so na razpolago.

Kača na vsesgodaj pred kranjsko knjižarno. Sola se je začela

Kranjski gledališčniki pred novo sezono

»Kralj na Betajnovi« v oktobru

V torek, 5. septembra popoldne, je bila v Prešernovem gledališču v Kranju razširjena seja Umetniškega sveta, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki sindikalnih združenj devetih kranjskih podjetij. Na seji so razpravljali predvsem o okvirnem repertoarju za sezono 1961/62 in o letošnji abonmajski politiki.

Po daljši razpravi so se domoznani za okvirni repertoar gledaliških del, iz katerega bodo v prihodnji sezoni črpali dela za uprizoritve, in sicer 3 drame, 3 komedije in eno ali dve otroški igri. Iz jugoslovanske dramske literature so izbrali Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«, komedijo Marjana Marinka »Komedija o komediji«, komedijo Pera Budaka »Klopčič in Matkovičeva drama »Konec poti«. Iz repertoarja tužjih dramatikov pa komedijo »Veseli sto let«, Steinbeckovo dramo »Ljudje in miši«, komedijo Averya Hopwooda »Skandali pri Bartletovih«, komedijo »Sreča in upanje« in Shakespearovo »Komedijo zmešnjav«. Razen teh del sodita v okvirni repertoar še otroški igri, in sicer Gönnerova »Pepelka« in »Punkta sanka« Saše Skufca. Ze v predsezoni bodo kranjski gledališčniki uprizorili dramo Vase Ocvirka »Mati na pogorišču«, ki so jo naštevali že v minuli sezoni v počastitev odkritja Spomenika revolucije in 20-letnice vstaje. Omenjeno predstavbo bodo odigrali tudi za abonmaje. Včeraj, v petek, 8. septembra, pa je bila že prva vaja za

dramo Ivana Cankarja »Kralj na Betajnovi«. Delo bo pripravil režiser ljubljanske Drame France Jamnik. Igralec Nace Reš bo hkrati s to uprizoritvijo slavil 33-letnico udejstvovanja na odskih deskah.

Številna predavanja v Kranju

Mednarodna konferenca nezavisnih držav v Beogradu je povod za naših krajev vzbudila veliko zanimanje v javnosti. Ne samo, da so številni gledalci spremljali delo konference po televiziji, temveč so se pogostejše regali po tiskanih virih v našem dnevnem in tedenskem tisku. Zaradi velikega zanimanja je idejna komisija OO SZDL sidičala včeraj teden posvet, katerega so se ga udeležili predstavniki OO SZDL, upravniški Delavskih univerz ter nekateri

Zaradi velikih stroškov ob gostovanju poklicnih gledališč, bodo le-ta v letošnji sezoni izven abonmajev. V abonmajske predstave bo vključena le ena predstava poklicnega gledališča, 6 predstav Prešernovega gledališča in pa uspešna uprizoritev kranjskega Mladinskega gledališča. Razen že znanih abonmajev iz prejšnjih let kot so Red Premierski, Red Iskra, Red Kolektivni, Red Mladinski, Red

predavateljski kadri z Gorenjske. Na posvetu so razpravljali, kako izredno bogato gradivo konference, približati našim ljudem. Po vseh komunah se zdaj pripravljajo na cikluse predavanj o konferenci sami in pa o deželah, ki so na konferenci sodelovale. To pot smo se pozanimali v Kranju. Tu so pripravili dve skupni predavateljevi, ki bodo v 14 krajih po kranjski občini in pa v centru mesta na izredno zanimiv način podajali gradivo beograjske konference. Predavatelji bodo namreč v dveh grupah po štiri posredovali poslušalcem zanimivosti dežel, ki so sodelovale na konferenci v Beogradu in pa razumljivo, tudi govorili o pomenu beograjske konference same. Zanimsel, ki jo nameravajo uresničiti, je izredno dinamična in življenjska. O vsem bomo še poročali.

J. K.

Za širšo glasbeno kulturo

Tudi v naših glasbenih šolah so se že odprla šolska vrata. Glasbeno nadarjena mladina dobiva tu vsestransko glasbeno izobrazbo. Reforma glasbenega šolstva v Sloveniji narekuje glasbenim šolam, da usposobijo čimveč mladega kadra za skupinsko muziciranje. Tu so mišljeni mladi godbeniki za pihalne in godalne orkestre, solopovski oddelki pa naj usposobi čimveč dobrih solistov za amaterske pevske zbornice.

Napredek tehnike, radia in televizije terja od glasbenih šol čimveč kvalitetnega kadra, vzgojenega po sodobnih metodah. Potrebe narekujejo, naj bi vse glasbene šole v okrajnih centrih uvedle predmetni pouk po predmetniku srednjih glasbenih šol. Le na tej osnovi bodo glasbene šole v okrajnih centrih lahko opravljale glasbeno-vzgojno nalogo, ki jo terjata čas in družba.

Glasbena šola v Kranju, najstarejša in najuspešnejša šola na Gorenjskem, si je zadala nalogo, da uvede že v letošnjem šolskem

letu vse predmete po predmetniku srednjih glasbenih šol. Žal pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in učilnic ob začetku šolskega leta tega svojega programa še ne more izvesti. Šolski odbor, profesorski zbor in vodstvo šole so ukrenili vse potrebno, da bi šola ne bila samo glasbeni center v komuni, temveč, da bi se vpliv njene vzgoje razširil na področje celotnega okraja. Le na ta način bi v kranjskem okraju dvignili glasbeni amaterizem na višjo stopnjo in ga usmerili na sodobna pota. To bi ne bilo v prid samo glasbeni vzgoji. Podprli bi tudi glasbeno dejavnost v času turistične sezone z lastnimi ansambli.

Kot poseben oddelki na glasbeni šoli naj bi uvedli tudi pouk baleta.

Na glasbeni šoli v Kranju je bilo ob zaključku preteklega šolskega leta 213 učencev. Več absolventov šole bo v letošnjem šolskem letu nadaljevalo študij na Srednji glasbeni šoli in na Glasbeni akademiji v Ljubljani.

Za letošnje šolsko leto, ki se je pričelo 6. septembra, je bilo sprejeto v kranjsko glasbeno šolo 212 učencev, in sicer: na oddelke za klavir 98, na oddelke za godala 72, na oddelke za pihala in trobila 28, na oddelke za solopetje pa 14. Učenci morajo obiskovati tudi pouk obveznih stranskih predmetov, ki jim širijo glasbeno obzorje.

V letošnjem šolskem letu se je na glasbeni šoli zvišala učnina in znaša za učence s področja kranjske občine od 500 do 800 dinarjev mesečno. Učnine so oproščeni samo tisti učenci, ki z uspehom sodelujejo v orkestrih resne glasbe ali pri godbah na pihala naših kulturno-prosvetnih društev in pri Svobodah.

V preteklem šolskem letu so izvedli učenci kranjske glasbene šole 50 izvenšolskih nastopov. Največji uspeh so dosegli mladinski godalni orkester, komorni ansambli in solisti višjih letnikov.

Glasbene šole prireajo v koncertni sezoni stalne mladinske koncerte. Razen teh nastopov izpolnjujejo učenci kulturni program na proslavah svojih matičnih šol ter na proslavah množičnih organizacij in delovnih kolektivov.

Zaradi vsesplošnega glasbeno-vzgojnega pomena naj bi družba nudila glasbenim šolam še več finančne in moralne pomoči, ker le tako bodo te šole bolj množično dvigale kulturno zavest med ljudstvom.

V našem okraju so glasbene šole na Bledu, na Jesenicah, v Kranju, v Lescah, Radovljici, v Škofji Loki in v Trzinu. Poleg teh pa so še društvene glasbene šole pri Svobodah, na teh poučajo predvsem ljudske instrumente, kitaro in klavirsko harmoniko.

P. L.

KULTURNI MOZAIK

POLJSKI MINISTER V BEOGRADU - V Beograd je prišel poljski minister za kulturo in umetnost Tadeusz Galiński. Galiński je gost sekretarja ZIS za prosveto in kulturo, Krsta Crvenkovskega.

NOVINARJI PRIJATELJSKIH DEŽEL V LJUBLJANI - Pretekli četrtek je prispela v Ljubljano skupina novinarjev iz prijateljskih afriških dežel. Novinarji so iz Rodezije, Malije, Ugande in Njase. Pridružili se jim bodo še poklicni kolegi iz Združene arabske republike, Alžira, Indije in Indonezije. Publicisti si bodo ogledali nekatere naše industrijske objekte.

KONGRES NA OHRIDU - Jutri teden se bo pričel na Ohridu 12. kongres bizantologov. Kongres bo pod pokroviteljstvom predsednika Tita. Razpravljali bodo o političnih in gospodarskih odnosih Bizanca z južnimi Slovani.

V BOZENU DUBRAVKA TOMŠIČ TRETJA - Na mednarodnem tekmovanju mladih pianistov, ki je bilo v teh dneh, je bila Dubravka Tomšič tretja. Prvi je bil American Jerome Rose, druga pa Angležinja Norma Fischer.

20 TISOČ IZMENJANIH PUBLIKACIJ - Center za izmenjavo publikacij pri Bibliografskem inštitutu v Beogradu je letos izmenjal s tujimi ustanovami dvajset tisoč publikacij. Ta center, kakor poročajo, sodeluje s 50 državami.

GRADIVO Z BEOGRAJSKE KONFERENCE V ITALIJANSKINI - Z Reke poročajo, da kani založba Edit natisniti gradivo o Beograjski konferenci v italijanskem jeziku.

TRŽAŠKI GLEDALIŠČNIKI V LJUBLJANI - Osrednje slovensko gledališče bo pričelo letošnjo sezono z »Manevri« Jožeta Javorška. Podajali jih bodo tržaški gledališčniki!

DELAVNICE TEHNIŠKE TEKSTILNE SOLE V KRANJU

razpisujejo prosta mesta

2 tkalskih mojstrov

Osební prejemki po Pravilniku. Pismene ali ustmene ponudbe sprejemamo do zasedbe razpisanih mest.

Prvi čevljarski tehniki v Sloveniji

Center za izobraževanje čevljarskih kadrov v Kranju?

Aprila letos so se sestali v Kranju predstavniki večine slovenskih čevljarskih podjetij. Pogovarjali so se o potrebah po nadaljnjem izobraževanju strokovnih kadrov za potrebe čevljarske industrije pri nas. Sklenjeno je bilo, da se osnuje v okviru sedanje Tehniške čevljarske šole v Kranju center za izobraževanje kadrov v čevljarski industriji. Sprejeli so sklep, da bodo o tem predlogu razpravljali v podjetjih, predlagali določene dopolnitve v program takega Centra in se pogovorili tudi o vprašanju, kdo bo finanširal Center. Domenili so se tudi, da bodo o Centru podrobno govorili jeseni in se takrat tudi domenili o soustanoviteljih, finančnih vprašanjih in drugem.

Jesen že trka na vrata. Z njo pa se približuje torej napovedani sestanek predstavnikov proizvajalcev obutve in s tem usoda predvidenega centra. Vprašanje: KAKO POMAGATI NASI INDUSTRIJI OBUTVE, DA NE BO VENOMER CAPLJALA ZA DRUGIMI INDUSTRIJSKIMI PANOGRAMI, SAJ JE SKORAJDA BREZ STROKOVNIH KADROV? Je torej še vedno pereče, in če izvajamo prizadevanja Tehniške čevljarske šole v Kranju, kaj posebnega v tej smeri še nihče ni ukrenil.

Konec preteklega meseca je diplomiralo na Tehniški čevljarski

šoli v Kranju prvih devetnajst čevljarskih tehnikov v Sloveniji. Le-ti se bodo spričo pomanjkanja čevljarskih strokovnjakov v podjetjih Planika, Alpina in Peko porazgubili, saj so potrebe v omenjenih tovarnah in ostalih slovenskih podjetjih za proizvodnjo obutve, velike. Potrebe ne bodo dosti manjše niti, ko bo diplomirala na Tehniški čevljarski šoli v Kranju druga skupina dijakov, in podobno bo čez dve, tri ali več let. Vsako leto zapuščata podjetja precej izkušenih, s čevljarsko tehnologijo seznanjenih delavcev, ker odhajajo v pokoj. Na njihova mesta prihajajo mladi delavci, ki

pa so žal brez zadostne strokovne izobrazbe. Potrebe po srednjem strokovnem kadru torej naraščajo iz leta v leto in tega naraščanja samo Tehniška čevljarska šola v Kranju ne bo mogla omiliti.

Novi gospodarski ukrepi, novi pogledi na sistem našega gospodarjenja in nadaljnja demokratizacija delavskega samoupravljanja zahtevajo spremembe tudi pri reševanju vprašanja pomanjkanja strokovnjakov v čevljarski industriji. Da je eden glavnih činiteljev, ki vplivajo na povečanje produktivnosti, dober strokovni kader, menim, da ni treba posebej poudarjati. Le-ta lahko največ doprinese k racionalnejši organizaciji proizvodnje, pomaga pri odkrivanju skritih rezerv. Hitri razvoj tehnike, ki se odraža v našem gospodarskem dogajanju s hitrejšim uvajanjem mehanizacij je in avtomatizacije v proizvodnjo, zahteva vse več strokovno izpopolnjenih ljudi ter nujno terja spremenjeno zgradbo strokovnosti proizvajalcev. Decentralizacija upravljanja v našem gospodarstvu doživlja z novimi gospodarskimi ukrepi in prenašanjem večine pristojnosti od centralnih upravnih organov na neposredne

proizvajalce vedno večje spremembe in zahteva večjo strokovnost in več znanja siehernega proizvajalca.

Spričo vsega tega je umljivo, zakaj in čemu takšen poudarek na strokovnem izobraževanju kadrov v čevljarski industriji. Delovna mesta v osnovni proizvodnji te gospodarske panoge je moč razdeliti v štiri skupine:

1. Delovna mesta, ki zahtevajo ozko specializiranost zaradi podrobne delitve dela;

2. Delovna mesta, ki zahtevajo širše področje znanja in kjer je treba obvladati več sorodnih delovnih operacij;

3. nižja in srednja vodstvena delovna mesta v tehniki - administrativni pripravi proizvodnje, kjer je treba obvladati specifična dela tehnološkega procesa;

4. višja vodilna delovna mesta ter enakovredna strokovno-analitična delovna mesta v pripravi in razvoju, kjer je treba obvladati natančno tehnološki proces in organizirati delo.

O tem so na široko razpravljali slovenski proizvajalci obutve na aprilskem sestanku v Kranju. Sporazumeli so se tudi že o predvidenih profilih posameznih stopenj izobraževanja, katerih značilnosti so:

1. Prva stopnja izobraževanja naj bi bilo uvajanje in priučevanje neekvalificirane delovne sile za delo na posameznih delovnih mestih. To bi bila najmasovnejša oblika in bi jo uvajali v posameznih podjetjih, če se ni uvedena.

2. Druga stopnja bi bila izpopolnjevanje že priučenih delavcev, da bodo obvladali skupino sorodnih delovnih operacij in si tako pridobili poklice, kot so na primer: prirobovalce zgornjih delov, obdelovalce spodnjih delov, obdelovalce zgornjih delov, preševalce zgornjih delov, cvikar, prirobovalce spodnjih delov, vulkanizer, finišer obutve itd. Teoretični del izobraževanja bi posredoval predvideni Center za izobraževanje kadrov v čevljarski industriji v Kranju, praktični del pa bi bil v tovarniških centrih za izobražbo.

3. Tretja stopnja izobraževanja bi bilo pripravljanje kadrov za nižja in srednja vodilna delovna mesta. Le-te izobražuje že dve leti Tehniška čevljarska šola v Kranju prvi tehniki pa že delajo v nekaterih podjetjih.

4. Četrta stopnja pa bi zajemala izobraževanje za višja vodilna delovna mesta. Kadri bi se specializirali za posamezna področja v sodelovanju s Centrom in ob podpori drugih strokovnih ustanov in institutov.

Možnosti za uresničitev predlaganega koncepta izobraževanja so in sedaj je največ odvisno od zainteresiranih podjetij za proizvodnjo obutve v Sloveniji. Če bodo volji takih, ki bodo pripravljena sodelovati kot soustanovitelji Centra za izobraževanje v čevljarski industriji in če bodo prispevala potrebna denarna sredstva, potem tudi problemov okrog predavateljskega kadra ne bo. Primer, kako je moč z malenkostnimi sredstvi, a z veliko voljo dosegati uspehe, je

dvoletno delovanje Tehniške čevljarske šole. Šolski svet te ustanove je znal uspešno povezati teoretični pouk s prakso in potrebami čevljarskih podjetij. Djaki opravljajo vso prakso v svojih podjetjih, študirajo stroje, material, tehnologijo v svojih obratih in tako sproti odkrivajo odgovore na mnogotere probleme v proizvodnji, organizaciji, itd. Diplomске naloge prvih diplomiranih tehnikov te šole so pokazale, da prvi čevljarski tehniki pri nas ne obvladajo samo strokovnih predmetov, marveč znajo dobro povezovati svoje praktične izkušnje iz obratov s teoretičnimi osnovami ekonomike.

Predvideni sistem izobraževanja kadrov v čevljarski industriji je treba torej čimprej postaviti na jedro osnovno in ga začeti izvajati. Kako je to mogoče storiti, kakšne so začetne težave in od kod dobiti potrebne predavatelje, to vse danes ni več skrivnost. Kakor je uspelo uresničiti davno željo mnogih delavcev v tovarnah obutve, ko so si želeli tehniške srednje šole, tako je mogoče uresničiti tudi zamisel predvidenega Centra v Kranju.

Jesen je skoraj tu in z njo sestanek, na katerem bo padla odločitev o usodi Centra. Naj v posameznih prizadetih podjetjih ne gledajo preozko, samo koristi svojega kolektiva, ko bodo doleteli o tem, ali bodo soustanovitelji Gre za napredek celotne slovenske obutvene industrije in za osrčbo našega potrošnika z boljšimi, lepšimi in cenejšimi čevlji!

Dušan Rebolj

Kratke zanimivosti

Znane filmske zvezde, ki tiv vedno spremljal, dokler ni zlojivo po svojih visokih filmskih honorarjih, zelo nerade izpolnjujejo svoje obveznosti do davčnih uradov. Tako Gina Lollobrigida dolguje italijanskim davčnim oblastem čez 11 milijonov lir, švedska filmska igralka Anita Ekberg pa okoli 120 milijonov lir.

V nekem naselju v zahodni Ameriki so se žene jezile, da jih moške v nedeljo popoldne zamenjajo zaradi nogometa; sklenile so ustanoviti svoje lastno društvo in se pomeriti z moškimi v nogometu. Že pri prvem srečanju so zmagale z dvema goloma razliko.

Neka 25-letna Parižanka je imela tako ljubosumnega moža, da je ta najel detektiva, ki jo je sledil na vsakem koraku. Čeprav je bil detektiv spreten pri svojem delu, ga je mlada žena kmalu odkrila. Pričela je pogovor z njim in sprejela povabilo na kavo. Od takrat jo je detektiv spremljal.

Električna svetloba brez toka

Nenavaden pojav so zabeležili pri nekem novem radijskem oddajniku, ki so ga montirali v mornariškem glavnem stanu v glavnem mestu Avstralije. Oddajnik izžareva tako močno magnetno polje, da neonska cev, ki jo nekdo v bližini oddajnika drži v roki, zažari, čeprav ni v zvezi z izvorom električnega toka. Zično

ogroja, ki je bila napeljana okoli stavbe, v kateri je bil oddajnik, so morali podreti, ker je med delovanjem oddajnika postala rdeča žareča in je sežgala vso travo. Mizarji in stavbarji so morali v stavbi uporabljati samo lesene žebelje, ker so se železni tako segreli, da jih ni bilo mogoče prijeti. Ljudem pa oddajnik ne mo-

ré škoditi, ker magnetno polje nima nikakršnega vpliva na človeško telo. Oddajnik je edini svoje vrste na svetu. Njegova oddajna moč: 25 tisoč vatov.

Paradoks

Neka ženska je prijavila v Pasadena (Kalifornija) nenavadnega vlomilca. Že večkrat je, tako je povedala, nepovabljeni nočni obiskovalec splezal skozi okno v njeno stanovanje. Proti pričakovanju pa ni ničesar ukradel, ampak vsakokrat vtaknil v njeno denarnico nekaj denarja. Denar — 49 dolarjev — je ženska izročila policiji.

Za smeh

»Ne zanima me kako je to delala tvoja mama.«

Gigantska eksplozija v vesolju

Sele sedaj so lahko astronomi opazovali gigantsko katastrofo, ki je bila v vesolju pred 800 milijoni leti. Neka zvezda, verjetno velika kot naše sonce, je eksplodirala. Vsi planeti, ki so bili v bližini te zvezde, so zgoreli v nekaj sekundah. Čeprav se je to pripetilo pred 800 milijoni let, so to opazili šele sedaj, ko so svetlobni žarki prispeli na zemljo.

Dr. Fritz Zwioky z observatorija Mount Palomar v Kaliforniji je vse to sporočil pred dnevi na mednarodnem astronomskem srečanju. Po njegovih podatkih je bila svetloba ob tej eksploziji milijonkrat močnejša od svetlobe sonca. Vzroka te katastrofe o vesolju verjetno nikoli ne bo mogoče ugotoviti. Takšne eksplozije, pogosto manj obsežne, se pripetijo povprečno vsakih 300 let.

20 mrtvih pri železniški nesreči

Huda železniška nesreča, ki je terjala 18 mrtvih in deset ranjenih, se je pripetila pred dnevi na progi med postajama Vrbovo in Karlovice na Češkem. Potniški vlak se je zaletel v tovornega, ki je stal na stranskem tiru, in sicer zaradi malomarnosti kretničarja. Preiskava katastrofe še ni zaključena. Druga železniška nesreča se je pripetila v Španiji in terjala dva mrtva in petdeset ranjenih. Brzi vlak, ki je vozil iz Pabla de Sequir proti Barceloni, je iztiril v bližini mesta Montcada, 13 kilometrov pred Barcelono, pri čemer sta lokomotiva in prvi potniški vagon starmoglavila v prepad. Reševalna dela so trajala vso noč.

Nevšečnosti kubizma

Neki Picassojev prijatelj — ko je bil slikar še v polnem zaletu kubističnega ustvarjanja — je obiskal umetnika in ga našel zaskrbljenega pred slikarskim platnom; slika je bila polna geometrijskih likov.

»Zakaj ste tako zaskrbljeni?« je umetnika vprašal prijatelj.

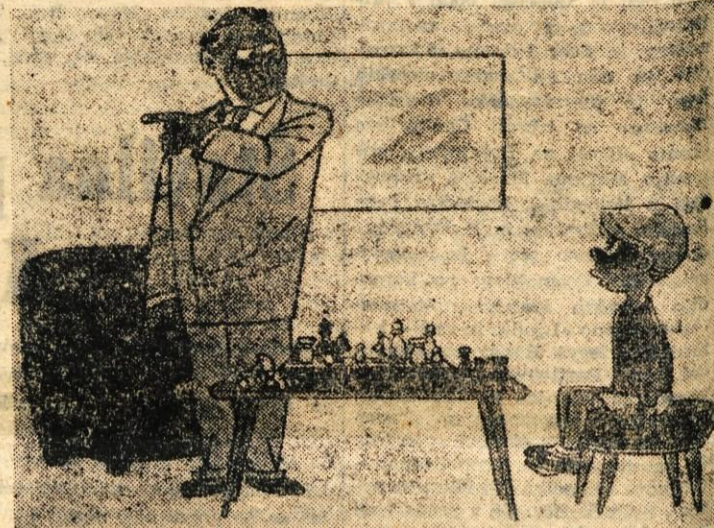
»Nos mi dober,« mu je razdraženo odgovoril Picasso, »rad bi ga popravil.«

Prijatelj se je zastrmel v sliko in vprašal: »Zakaj pa ga ne popravite?«

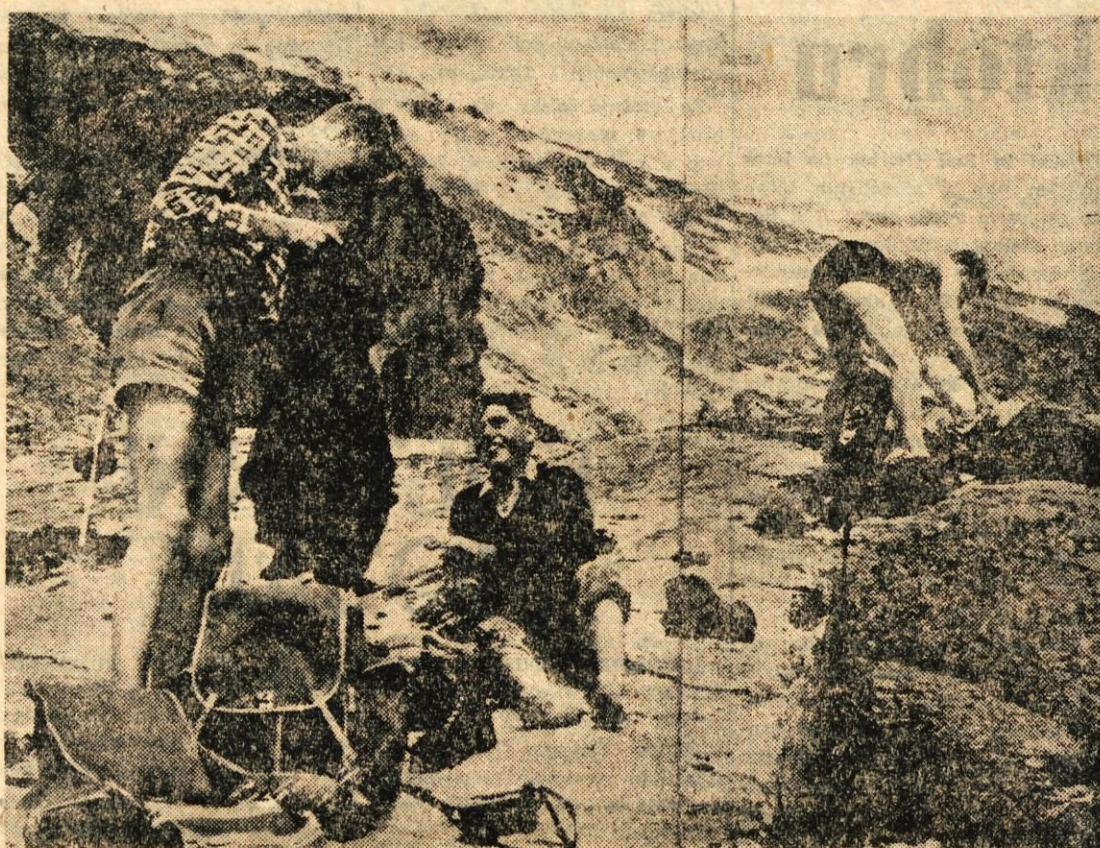
»Ne morem ga najti!« je jezno vzdihnil Picasso.

Prav ljubica, vrgla bova dinar. Grb pomeni prijateljstvo, števila pa zaroko

Vedno, ko si v dveh potezah mat, me spodiš v posteljo

Posneti film je razkril vzroke n esreče v skalah Grossglocknera. Pet nemških planincev doma iz Essena je zgubilo življenje zaradi preveč dolgega zadrževanja na soncu. Pozneje jih je mogla in snežni vihar zadel v steni. Ko je prišla reševalna skupina do njih so našli samo še 5 trupel. Čeprav so bili dobro opremljeni in izkušeni alpinisti niso vzdržali nuri v skali 3800 m visokega Grossglocknerja, najvišjega vrha v avstrijskih Alpah

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 8., 10., 13., 15., 22., 23., 24. in radijski dnevnik ob 19.30, ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 13., 15., 22., 23., 24., radijski dnevnik ob 19.30.

NEDELJA, 10. septembra

6.30 Reklame
6.40 Vedri zvoki
7.15 Pihalna godba igra koračnice
7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
7.35 V tričetrtinskem taktu
8.00 Mladinska radijska igra
8.55 Orgle in orglice
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.45 Štiri črnske duhovne pesmi
10.00 Se pomnite, tovariši...
10.30 Po domače
10.50 Nedeljska reportaža
11.40 Morje — reportaža ob dnevu Jugoslovanske mornarice
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
13.30 Za našo vas
13.50 Pol ure z velikimi zabavnimi orkestri
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
15.15 Reklame
15.30 Majhen mozaik melodij
16.00 Igramo za vas
17.00 Sportno popoldne
20.00 Zabavni zvoki za vse
21.00 Sportna poročila
21.10 Simfonija št. 6 v h-molu
23.05 Nočni koncert operne glasbe

PONEDELJEK, 11. septembra

8.05 Poje zbor p. v. Svečnikov
8.30 Kvintet Jožeta Kampiča
8.55 Oddaja za otroke
9.25 Basist Miroslav Čengalovič v vlogi Susanina
10.15 Zabavni potpuri
11.30 Štirje glasbeni utrinki
11.41 Baritonist Tone Kozlevčar zapoje tri pesmi
11.50 Poeme Lyrique
12.00 Kvartet »Štirje fanje«
12.15 Kmetijski nasveti — Janko Lipovec: Skladiščenje jabolk in hrusk
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Po naši lepi deželi...
13.55 Orkester Slovenske filharmonije dirigira Samo Hubad
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.40 Zabavni zbori
16.00 Naši popotniki na tujem

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 10. SEPTEMBRA DO SOBOTE, 16. SEPTEMBRA

16.20 Popoldne pri Sergeju Prokofjevu
17.15 Soferjem na pot
18.00 Odlomki iz oper
18.40 Kulturni globus
20.00 Ponedeljkova panorama zabavnih melodij
21.25 Simfonični koncert
23.05 Plesna glasba

TOREK, 12. septembra

8.05 Orkestralni odlomki iz oper
8.30 Zvoki za prijetno razvedrilo
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Četrte ure z orkestrom Stern
9.40 Poje ženski vokalni kvartet

10.15 Simfonični orkester Jugoslovanske Radio televizije
11.00 Pet pevcev — pet popevk
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Poje tenorist Drago Starec
11.41 Prizori iz marionetne igre

12.00 Pesmi slovenskih skladateljev poje otroški in mladinski pevski zbor
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Štefan Erjavec: Sejmo še več krmskega ječmena

12.25 Melodije za opoldne
13.30 Prizori iz Puccinijeve opere Turandot
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov

15.40 Tri junijske pesmi
16.00 Početniška zgodba
16.20 Zvočni kaleidoskop
17.15 Simfonija št. 6 v E-duru
18.00 Človek in zdravje

18.10 Od plesišča do plesišča
18.45 Ljudski parlament
20.00 Zbor Slovenske filharmonije
20.30 Radijska igra

21.28 Recitativ za violino in godala
21.33 Plesni orkester RTV Ljubljana
22.15 Kvartete op. 12 v Es-duru
22.40 Italijanska suita za violino in klavir

23.05 Plesna glasba

SREDA, 13. septembra

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.30 Ansambel Mojmir Sepeta
8.55 Oddaja za Cicibane
9.25 Sopek Škerjančevih skladb
9.40 Muzikalni dokumenti

10.15 Ali vam ugaja?
11.00 S popevkami po svetu
11.30 Deset minut iz naše beležnice
11.40 Serenada za godala
12.00 Trio Avgusta Stanka

12.15 Kmetijski nasveti — Janko Lipovec: Najpogostejše bolezni v skladiščih
12.25 Melodije za opoldne
13.30 Poje oktet Koroških akademikov

13.50 Trije valčki
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Glasbena medigra
14.40 Skladbe Radovana Gobca

15.40 Koncert za flavto in orkester v D-duru
16.00 Radijska univerza
16.15 Koncert po željah poslušalcev
17.15 V sredo popoldne pri radijskem sprejemniku

18.00 Četrte ure s kvartetom Jožeta Privška
18.15 Popevke in zabavne melodije
18.45 Sport in športniki
20.00 Majhna prodajalna plošč

21.00 Koncert opernih melodij s solisti ljubljanske Opere
22.15 Zaplešite z nami
23.05 Nočni koncert

CETRTEK, 14. septembra

8.05 Jutranji spored slovenske glasbe
8.40 Glasbena oddaja za cicibane
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Zvočni magazin

10.15 V svetu opernih melodij
11.00 Poje zbor Srednje glasbene šole
11.15 Branje za vroče dni
11.35 Češki in jugoslovanski zabavni ansambli in vokalni solisti

12.00 Zvenele so orglice

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Furlan: Koristnost plastičnih snovi v vrtnarski proizvodnji

12.25 Hammond orgle

12.40 Domači napravi izpod zelenega Pohorja

13.30 Fantastična prodajalna

14.05 Poljska in sovjetska zabavna glasba

14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

15.40 Kvintet Zadovoljni Kranjci s pevci

16.00 Trije plesni orkestri

16.20 Jules Massenet in Giacomo Puccini sta takole pisala o Manon

17.15 Hitri prsti

17.30 Turistična oddaja

18.00 Jazz na koncertnem odru

18.15 Iz Debussyjevih klavirskih del

18.30 S sporedov Britanskega radia

18.45 Poletni kulturni zapiski

20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov

20.45 Glasbena medigra

20.50 Literarni večer

21.30 Tretja simfonija

22.15 Plesna glasba

22.45 Sonata za flavto in klavir

23.05 Nočni akordi

PETEK, 15. septembra

8.05 Glasba ob delu

8.40 Koncert za trobento in orkester

8.55 Pionirski tehnik

9.15 Hammond orgle

9.25 Operni prerez Madame Butterfly

10.15 Zvoki za zabavo

11.00 Ciklus pesmi

11.15 Intermezzo s pihali

11.30 Otroški plesi

11.40 Priljubljene popevke

12.00 Narodni motivi...

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Španning: Opis pšenčnih sort za letošnjo sezono

12.25 Melodije za opoldne

13.30 Poje zbor Višje pedagoške šole

13.42 Anja iz opere Glumač in Cavalieria rusticana

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo

14.35 Ruleta z zabavnimi zvoki

15.40 Poje Komorni zbor RTV Ljubljana

16.00 Sport in športniki

16.40 Godala in vokalni zabavni ansambli

17.15 Koncert za vas

18.00 Klavir v ritmu

18.15 Pesmi iz severne Amerike

18.45 Iz naših kolektivov

20.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana

20.15 Tedenski znanjopolitični pregled

20.30 Iz del Antonina Dvořaka

21.15 Oddaja o morju in pomorskih

22.15 Godala v noči

22.35 Moderna plesna glasba

22.50 Literarni nokturno

23.05 Sonata za violino in klavir

SOBOTA, 16. septembra

8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu

8.30 Harfa, vibrafon in orglice

8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo

9.25 Med vzporedniki in poldnevnik

10.15 Sobotno dopoldne ob zabavni glasbi

12.00 Slovenske narodne poje Ivica Mrak

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mihael Leonard: Kako gnojimo v rod-nih vinogradih

12.25 Melodije srca

12.45 Orkester Alfredo Antonini

13.30 Iz mojega življenja

14.00 Vedri zvoki

14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

15.40 Rapsodija v A-duru

16.00 Humoreska tega tedna

16.20 Orkester Frank Pourcel

16.40 Planinski oktet iz Maribora

17.15 Pevka Gabi Novak

17.30 Po kinu se dobimo

18.00 Iz Boitovega Fausta

18.20 Lepe melodije z orkestrom Melachrino

18.45 Okno v svet

20.00 Sobotni domači pelemele

20.20 Radijska komedija

20.54 Melodije za prijeten konec tedna

22.15 Oddaja za naše izseljence

23.05 Do polnoči v plesnem ritmu

Televizijski spored

NEDELJA, 10. septembra

Sportno popoldne
19.30 Velesajamski program
20.00 Sedem dni
20.45 Celovečerni umetniški film
19.30 Velesajamski program

PONEDELJEK, 11. septembra

20.00 TV dnevnik
20.20 Tedenski športni pregled
20.35 Džungla — TV drama

TOREK, 12. septembra

21.00 Prenos sporeda italijanske televizije

SREDA, 13. septembra

20.00 TV dnevnik
20.20 TV helikopter
20.35 Velesajamski program
20.50 Modna revija
21.50 Portreti in srečanja

CETRTEK, 14. septembra

10.30 TV v šoli
19.30 TV obzorik
20.00 TV dnevnik
20.20 TV kiosk
20.30 Zabavno glasbena oddaja
21.10 Slikar Franjo Golob — kulturna oddaja
21.25 TV pošta

PETEK, 15. septembra

19.30 Velesajamski program
20.00 TV dnevnik
20.20 Celovečerni umetniški film

SOBOTA, 16. septembra

18.00 Oddaja za otroke
18.45 Velvet serijski film
19.20 Velesajamski program
20.00 TV dnevnik
20.20 TV kiosk
20.30 Blok v sončni ulici — zabavno glasbena oddaja
21.30 Jaguarjev prijatelj
22.20 Festival napolitanskih pesmi
Pogled iz vile — TV film

MODA

Razgovor o modi

Garderoba dvajsetletnice

Dvajsetletno dekle, ki študira ali dela v uradu ali tovarni, se ukvarja s športom in prebije večji del svojega časa na svežem zraku ter obiskuje plesne, ima vesakor pestro življenje. Glede na hitro tempo življenja mora imeti zato primerno garderobo. Ni treba, da imate v omari kup oblek; važno je, da so spretno izbrane, primerne za vsako priložnost, in da so udobne.

Najtežje je vzpostaviti neko ravnotežje med obleko za učenje in delo in tisto, ki jo nameravate obleči ob svečanih priložnostih in v prostem času. Najprimernejši za vse priložnosti, tudi v hladnih zimskih dneh, je plašč s 1/2 ali 3/4 dolžino iz kamelje dlake ali trida v vseh tonih. Za mlado dekle je najprimernejša, da pod takim plaščem nosi dvodelne obleke. Mladše od dvajsetih let bodo raje oblekle krilo z gubami ali plisirano krilo z jopico in puloverjem.

Krna, ki je letos tako hitro osvojila kreatorje letošnje mode, pa tudi konfekcije, ne obravnava kot luksuz, posebno, če je dopolnitev blagu. — Različni krzni okrasji se lepo podajo tudi mlademu dekletu, seveda v skrom-

nejši obliki. Ni govora o dragocenem kožuahu, pač pa si omislite topel krznen ovratnik, šal, in še posebno krzneni košček.

Mlado dekle, ki premore plašč, podložen z vatelinom in dve dvodelni obleki ter dva puloverja ali jopici, res ne more reči, »da sploh nima kaj obleči«.

Ni potrebno, da ste nevoščljive tistim ženam, ki nosijo »damske« obleke, posebno večerne, in si mislite pri tem, da so si samo starije izmislile, da take obleke ne pristajajo mladim. Ko bi mlado dekle vedelo, kako uvelo in neprivlačno deluje v obleki, ki bi sicer izvrstno pristajala njeni štiridesetletni mami, je prav gotovo nikoli ne obleče. Toda, kaj obleči zvečer? Če se nameravate udeležiti študentskega plesa, je smešno in prav nič tovariško do kolegic z manjšo denarnico, obleči svečano koktail-obleko; odločite se za pol športno obleko s skromno broško na ovratniku. Za gledališče in koncert boste nadele najenostavnejšo koktail-obleko brez rokavov, posebno še, če imate lepo oblikovane roke; toda ne prevelik izrez okoli vratu. Za večice je zelo primerno široko krilo, ki deluje zelo mladostno in katero

vam bodo zavidale žene v letih, saj njim kaj takega ni dovoljeno. Počnejše bodo oblekle enostavno, ne preveč ozko koktail obleko temne barve, toda nikakor ne črne.

Kakor ste videli, je več stvari, ki niso primerne za dvajsetletna dekleta, ker ima vsaka življenjska doba svoje mikavnosti in to je treba v polni meri izkoristiti ter se podrežati stilu in svoji postavi.

Tudi za obutev velja praktičnost in udobnost, kakor za vse druge dele garderobe. Čevlje z visoko peto obujte samo zvečer. Če dan nosite športne čevlje, v katerih lahko hodite in se ne utrudite tako kmalu. Ruto nosite le, kadar je vetrovno; niti elegantne plašč in torbica ne bosta prišla do izraza ob ruti, pa čeprav je še tako dragocena. Mnogo bolj mladostna bi bila volnena kapa. Usnjene rokavice nosite le, če so drugi deli toalete brezhibni. Ako jih ne moremo kupiti, se zadovoljimo z bombažnimi za toplejše in volnenimi za hladnejše dni.

In nakit? Nekaj nizov živobarvnih ogrlic, skromna broška in zapetnica, bi bilo vse najpotrebnejše. Pozlačeni nakit, težke verige vaših mamic in starih mamic, naj vas ne mikajo, saj bi take bile podobne dekletcu, ki je za eno popoldne ukradko iz mamine skrinjice nakit, da bi se postavila pred prijateljicami, in ne razumnemu dvajsetletnemu dekletu, ki ve, kaj mu pristaja; ena največjih mikavnosti sta še vedno skromnost in enostavnost.

97 TISOČ PAROV ČEVLJEV V 5 MESECIH

V tovarni Planika v Kranju so v prvih petih mesecih letos izdelali 97.076 parov čevljev ali povprečno 776,8 parov na dan. To predstavlja vrednost po lastni ceni 330.956.076 dinarjev. V primerjavi s petmesečnim načrtom — 95.000 tisoč parov v vrednosti 312.429.090 dinarjev — so izpolnili obveznosti v količini s 101,08 odstotka, finančno pa s 105,9 odstotka.

Prvi tečaj na Zavodu za napredek gospodinjstva

Ob koncu tega meseca bodo na okrajnem zavodu za napredek gospodinjstva začeli s tečajem za pridobitev naziva kvalificirane kuharice in tako odprli letošnje izobraževalno sezono. Že v začetku oktobra bo na zavodu tudi tečaj za pridobitev polkvalifikacije. Za prvi tečaj je že prijavljeno toliko polkvalificiranih kuharic iz gorenjskih obratov družbene prehrane in zdravstvenih ustanov, da bodo morali nekatere prijaviteljke odložiti za enak tečaj, ki ga bodo pripravili v zimskih mesecih.

Prav zanimivo je, da se za omenjene tečaje bolj in bolj zanimajo tudi mlajše kandidatke. To nam potrjuje, da si je poklic kuharice z možnostjo pridobitve polkvalifikacije in kvalifikacije naziva pridobil potreben ugled in je zanj dovolj zanimanja.

Ker pa je kljub temu po obra-

lih družbene prehrane še zelo malo potrebnega kadra, imajo zato vse, ki želijo oblikovati tečaje, precej težav, da dobijo potreben dopust. Tečaj namreč traja 2 cela dneva v tednu. Tečajnice si največkrat pomagajo tako, da uporabijo prosti dan, ki jim že pripada, dogaja pa se celo, da morajo za obisk tečaja uporabiti redni letni dopust. Čeprav je razumljivo, da je zaradi največkrat majhnega števila osebja v kuhinjah težko po več dni pogrešati kuharico, ki želi obiskovati tečaj za kvalifikacijo ali polkvalifikacijo, bi bilo vsekakor zaželeno, da bi imeli pristojni upravni organi za to več razumevanja. Od višje izobraževalnega kuharskega kadra ima brez dvoma korist predvsem obrat družbene prehrane in seveda tisti, ki se v njem hranijo.

M. Sosič

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

IVAN JAN

CANKARJEVCI

Napetost in negotovost sta že popuščala, kar je bilo za utrujene fantje kakor naročeno.

Iz opazovalnice, ki je bila v zgornji lini Debeljakevega hleva, je bil dober razgled daleč po okolici. Posebno še z daljnogledom. Najvažnejša je bila pač cesta.

Jutro se je odmaknilo, ko je stražar pri lini sporočil, da je opazil neko premikajočo se kolono. Komendant Gregorčič in komandir Bernard sta bila takoj ob njem. S pomočjo daljnogleda so našli 52 postav. Nemških! Sli so v raztegnjeni koloni, v precejšnjem razmaku, drug od drugega. To je pomenilo, da v bližini slutijo partizane. Morda so bili še kaj bolj počeni o njih?

Poveljstvo se je naglo odločilo: postavili jim bomo zasedo! Borci so pritekli v zbor, kot da bi komaj čakali na to priložnost. Prav nič ni kazalo, da bi bili neprespani od poti. Gregorčič in Bernard sta medtem že sklenila, kam se bodo ugnezdili. Kraj za zasedo ni bil kdo ve kako primeren, kajti pravega kritja tam ni bilo. Otrpli od mraza in napetosti so pričakovali, kdaj se bodo izza ovinka prikazali Nemci, saj je od Zaprevalj do Rovt le kakšne pol ure hoda...

V največji tišini in napetosti se je pokazalo čelo kolone. Nemci so prihajali previdno in v precejšnjem razmaku. Bili so že blizu in vsak je z očmi lovil svojega. Predhodnica se je že približala začetku zasede, a Gregorčičevega začetnega strela še vedno ni bilo. Gledali so jih čisto od blizu, mirni a istočasno vznemirjeni. Nič kaj prijazno ni bilo, da so bili Neme razpotegnjeni v tako dolgo kolono. Kazalo je, kot da so slutili, da so v bližini partizani.

Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanega. Sicer nekaj čisto nepomembnega, kar pa je bilo za konec tega dogodka sila važno: Nemci so s seboj pripeljali tudi dva dresirana psa. To in pa prisotnost živih bitij, je splašalo nekega nesrečnega zajca, da se je v svoji stiski pomešal med zasedo in kolono. Zajec se je najprej pognal po cesti, potem pa je zaplaval v sneg. Za njim sta se pognala dva psa in nastal je lov, ki je bil, kot je kazalo, za Nemce nepredvidena zabava. Če je tu zajec, partizanov gotovo ni v bližini! Toda Nemci so bili dobri vojaki: medtem ko se je glavčina začela približevati čelu, in se tako zbijati na kup, je izvidnica previdno in še vedno v razmaku počasi napredovala. Ostali so se še vedno zaustavljali in se smejali lovu, vodja izvidnice pa je pogledoval okoli sebe, od kod zajec. Nenadoma se je zdrznil in kazalo je, da je ob cesti opazil sledove. Vodja nemške izvidnice je molče zamahnil z rokami, in njegovi ljudje so se razpršili v strelsko vrsto, ne da bi partizane opazili. Zabave z zajcem pa še ni bilo konec... vendar so zdaj tudi tišči v gruč postali pozorni. Kaj naj bi vendar našla njihova izvidnica!

Tedaj je počilo: najprej enkrat, potem so zaregljali rafali, da je kar bobnelo. Nemci so se že po prvih strelah valjali po tleh.

Tisti Nemci, ki niso takoj padli, so že streljali iz zaklonov. Najnevarnejši strelji so leteli iz neke škarpe. Partizanski kuhar, ki se je pridrl pred to škarpo, je bil zadet od rafalov, ki so sikali od tam. Nemec, skrit tam zadel, je streljal dobro in predzorno.

O tem pripoveduje Ambrožič—Božo:

»Opazil sem njegov hrbet, pomeril in ga zadel v vrat. Nekaj Nemcev se je skrivalo še med hišami, a smo jih tudi kmalu pokončali.«

Zaradi izkušenj drugih, sem se k cesti raje kar povaljal. Tista psa kljub uničenim gospodarjem nista hoteli od tam. Pri pobiranju orožja je nekdo izmed nas ob cesti našel še živega policista. Na njem je ležal pes in se delal, kot da je mrtev...

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

DOKUMENTI!

V sezoni konzerviranja

Res je, da je čas za konzerviranje dela sadja in zelenjave že pretekla, vendar nam še vedno preostaja precejšnje število raznih sadežev in zelenjave, ki jih velja konzervirati. Če v tem delu niste posebno vešči in se vam ta ali oni kozarec ozimnice rad pokvari, vam bo prav prišlo nekaj splošnih zahtev tega zahtevnega gospodinjstvenega opravila.

Sicer moramo priznati, da je v trgovinah mogoče kupiti več vrst konzervirane zelenjave (n. pr. grah, paradižnik, paprika, kumariče, stročji fižol) in razne sadne kompote, vendar s ceno in kvaliteto manjkata gospodinja še ni tako zadovoljna in pripravi ozimnico raje doma.

Pri konzerviranju hrane potrebujemo razen živil in primerne posode tudi dobrošno mero časa in potrpljenja. Pri tem opravilu ni mogoče hiteti. Sadje in zelenjava morata biti skrbno izbrana. Popolnoma sveža in zdrava. Kozarci za konzerviranje morajo biti dobro oprani in po možnosti tudi prokujani. Napolnjeni kozarci pa morajo biti shranjeni v suhem, zaščitenem prostoru. Vse to zahteva mnogo pozornosti, reda in natančnosti. Zato je veliko boljše pripraviti manjše količine zelo kvalitetne ozimnice kot pa veliko količine take, ki se bo pokvarila.

V trgovinah nam nudijo nekatera konzervirna sredstva, ki nam

pomagajo v borbi proti kvarjenju hrane. Na vrhuncu, v katerih so ta kemična sredstva pakirana, navadno tudi piše, za katere živila se smejo uporabljati in v kakšni količini.

Se pogosteje uporabljamo konzerviranje brez kemičnih konzervativov, na primer z alkoholom, soljo, sladkorjem itd.

V alkoholu lahko ohranimo sadje, seveda če je mešanica dovolj močna. Zelenjavo (kumariče, paprike) navadno konzerviramo v močnem kislu.

V močno koncentrirani raztopini sladkorja se sadje tudi ne more kvariti. Zato se nam tudi pravilno kuhani sirupi, marmelade in džemi ne kvarijo.

Bistvo konzerviranja je predvsem v tem, da odstranimo čimveč mikroorganizmov, ki se razmnožujejo na vseh predmetih in tako tudi na sadju in zelenjavi; pri kuhanju (v tem primeru sterilizaciji) uničimo se tiste, ki jih nismo odstranili s pranjem. Z dodajanjem konzervirnih sredstev preprečimo, da bi se preostali mikroorganizmi mogli razvijati. Pri konzerviranju sadnih sokov (s pomočjo Sokovnika in kompotov ter razne zelenjave in patenčnih kozareh) nam v borbi proti škodljivcem pomaga brezbarvni prostori, ki nastane po ohlajenju steklenic in kozarcev med vsebino in pokrovom. Zaradi tega brezbarvne prostora ostanjejo posode zaprte, seveda, če so pokrovi neposkodovani, mikroorganizmi pa nimajo potrebnih pogojev za življenje.

Ker pri shranjevanju hrane v patentne kozarce navadno ne uporabljamo konzervirnih sredstev, (če sladkamo ali solimo, storiimo to le zaradi dobrega okusa sadja ali zelenjave), moramo posodo zelo dobro pripraviti, jo pozljivo napolniti in na koncu sterilizirati.

Najbolje je, če kozarce prekuhamo in jih vzamemo iz vroče vode šele tik pred polnjenjem.

JABOLKO

Na visoki veji se jabolko smeji, pride deček k veji, v sadež upre oči. Gleda ga in gleda, zelo si ga želi, in glej, z drevesa pade, k dečku prileti. Ta ga brž pobere in se zasmeji, svoje bele zobke, v sadež zasadi. Replje Dušica 7. r. o. s. Staneta Zagarja

Hans Werner Richter

18

PORAZENI

Filusch je pograbil Italijana, ki je bil zraven njega videti kakor krepkelec, in ga vrzel na tla.

»Ti in tvoj Mussolini!« je dejal.

Guebler in Grundmann sta planila in ju ločila.

Prisel je Hahnemann in vprašal prostovoljca, kaj se dogaja.

»Mene tepla!«

Filusch je stal poleg in se režal.

»Ritka!« je dejal.

»To se ne sme več pripetiti, Filusch.«

Hahnemann je dregnil Filuscha in tihó dejal:

»Navadno osranc.«

Zvečer so ležali na slami in zrl v nebo. Nad njimi je nenehno brnelo. Na obzorju je bilo silšati vihar s fronte. Guebler je šel strela in zadele. Proti jutru je pričelo lahno deževati.

»Vel k meni!« je prihodnjega jutra dejal Buschmann.

Stali so krog njega in ga gledali. Z oblaka neba je sivo pršel dež.

»Da,« je dejal Buschmann, »poslušajte!«

Poklinal je in dejal:

»Torej, kdor bo prostovoljno odšel v ujetništvo, pride pred vojaško sodišče. Kdor pade v ujetništvo, ga bodo postavili pred vojaško sodišče. Po vojni bodo proučili vsak posamezen primer posebej.«

»Takrat bo prepozno,« je zamrmral Guebler.

»Kaj je, Guebler?« je dejal naradnik.

»Nič, gospod naradnik,« je dejal Guebler.

»Da, in kdorkoli bo zbiral razmetane letake in jih širil, bo ustreljen.«

»Prav, pa naprej?« je zamrmral Guebler.

»Kaj brblja Guebler?«

»Dejal sem le, da so tako ali tako same laži.«

»Tako je,« je dejal Buschmann, »same laži.«

»Riti vendar enkrat svoj gober!« je dejal Hahnemann.

»Zapomnite si to z ujetništvom,« je znova začel Buschmann. »V ujetništvu le takrat, če je položaj brezupen, to pomeni, kadar nimate več streliva ali, če se ne morete več umakniti. Spomnite se vojaškega sodišča!«

»Na svidenje v Kanadi!« je zašepetal Filusch.

Hahnemann se je jezno obrnil.

»Zapri gober!« je dejal.

Popoldne so se umaknili v oljni gaj. Deževalo je v tankih curkih. Postavili so šotore in zlezli pod nje. V šotore je tečila voda. Izkopali so prekope in jarke ter vse zamažili z zemljo. Hahnemann je prinesel grunofen iz avtomobila. Vrtili so ploščo za ploščo. Same ameriške swinge.

»Kaj pomeni ta črna glasba?« je dejal Buschmann, ko je prišel mimo.

»Ze vnaprej se moramo seznaniti z njo,« je dejal Guebler.

»Le previdno,« je dejal Buschmann, »le previdno!«

Do prihodnjega dne so ostali pod šotori, od nasa do časa stražiti in tako pustili, da je po njih deževalo. Potem se je spet zjasnilo. Zvečer so se spet odpeljali nazaj. V pozni popoldanski svetlobi so prek koruznih polj spet priletela lovska letala. Padali so v jarke, stekli čez polja in pustili avtomobile na cesti.

Zatem so se odpeljali v gore.

Ležali so v nekem oljnjem gaju pri St. Petru. Iz gozda je vsajalo sivo in megleno jutro. Šlihi so eksplozije granat, ki so padale v drevje pred njimi. Zadelci so bili redni in neprekinjeni.

»Dolgočasni topovi,« je dejal Grundmann.

»Dolgočasni topovi,« je dejal Guebler.

»Dolgočasni topovi,« je dejal Buschmann.

»Dolgočasni topovi,« je dejal Hahnemann.

»Dolgočasni topovi,« je dejal Filusch.

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Državno prvenstvo v plavanju v Beogradu končano

Triglav - najbolj izenačena ekipa

BOGATAJEVA IN KOBIJEVA DOSTOJNI NASLEDNICI KONCILJEVE IN VUKIČEVE

Preteklo sredo ponoči so se z državnega prvenstva v plavanju, ki je bilo te dni v Beogradu, vrnili v Kranj plavalci, in plavalke Triglava. Ker gre tu za izreden uspeh domačih plavalcev in plavalk, smo se odločili, da našo športno javnost podrobneje seznanimo z delom in uspehi kranjskega Triglava.

Na dotedanjih tekmovanjih za Jugocup, Triglav ni nastopal s kompletno ekipo. Zaradi tega je prevladovalo mnenje, da kranjski Triglav ne bo dosegel posebnega uspeha na državnem prvenstvu. Razeri tega so tudi članki v dnevnem časopisu, zaradi nepoznavanja namenov Triglava, povečavali pesimizem, ki ni bil upravičen. Letošnje državno prvenstvo se je odvijalo po novem sistemu, tako da so se ocenjevali rezultati ne pa dosežena mesta. Tak sistem prav gotovo zahteva zelo izenačeno ekipo. Triglav je prav v tem uspel, ker je poslal na tekmovalce zelo homogeno ekipo. Posebej so se izkazali pri moških brata Brinovec, Kocmur, Pogacnik, Brandner, Milan in Saša Košnik. Posebej moramo pohvaliti še žensko ekipo, saj so bile njene tekmovalke popolnoma enakovredne ostalim jugoslovanskim plavalkam. Izredni sta bili Bogatajeva in Kobijeva na 400 m mešano.

Ob povratku kranjskih plavalcev smo zaprosili za izjavo vodstvo kluba in trenerje: Peter Arnsčik trener: »Letošnje državno prvenstvo je bilo eno najbolj napornih tekmovanj. V začetku leta smo si postavili načrt, da pošljemo na državno prvenstvo najboljše ekipo in zato za druga tekmovanja nismo toliko skrbeli. Računali smo, da bomo zbrali toliko točk, kot smo jih dosegli, vendar so nam bili neznanca obmojski klubi, zato nismo mogli predvideti točno, na katero mesto se bomo uvrstili.«

Peter Colnar, trener: »Po tem državnem prvenstvu lahko ugotovimo, da so naše ženske dostojno nadomestile renomirane plavalke iz preteklih let kot Konciljevo, Vukičev in ostale ter da imamo v Bogatajevi in Kobijevi enakovredni naslednici.«

Božo Trefalt, predsednik kluba: »Doseženi uspeh na letošnjem državnem prvenstvu smatram za največji uspeh kluba in dajem letošnjemu tretjemu mestu prednost pred osvojenim drugim mestom 1958. in 1959. leta. To predvsem zato, ker je ta uspeh dosegla vsa ekipa in ne samo posamezni tekmovalci. — Zal moram

Mežkova in Tolarjeva - državni mladinski prvakinji

Jutri na sporedu mladinsko prvenstvo Slovenije

Preteklo soboto in nedeljo so bila v Celju, Sarajevu in Svetozarevu mladinska prvenstva Jugoslavije v atletiki. Na prvih dveh tekmovanjih so sodelovali tudi atleti kranjskega Triglava, čeprav maloštevilna ekipa, zato toliko bolj uspešna.

Veliko presenečenje sta pripravili mladinki Marija Tolar in Tatjana Mežek z osvojitvijo naslovov prvinj Jugoslavije. Tolarjeva je na tekmovalju v Celju startala na 400 metrov, kjer je bila prva s časom 64,8, Mežkova pa je zmagala v metu krogle (4 kg) z rezultatom 11,09.

Lep uspeh je dosegel v Sarajevu tudi mladi srednjeprogaš Marko Hafner z osvojenim drugim mestom v teku na 1500 metrov z zaprekami (4:26,6), medtem ko je bil zaradi bolezni nekoliko slabši (šesto mesto in rezultat 4:10,0).

● Mlade atlete iz Kranja čaka jutri še ena pomembna preizkušnja, in sicer mladinsko prvenstvo Slovenije. V Novem mestu bodo tekmovali mlajši mladinci in

hrbino ženske — Colnar 1:33,7, Kobi 1:33,2; 100 m prsto moški — Kocmur 58,0, V. Brinovec 1:02,1; 400 m mešano ženske — Bogatajeva 6:44,7, Kobi 6:54,0; 400 m prsto moški — P. Brinovec 4:50,0, V. Brinovec 4:52,0; 200 m prsto moški — Pogacnik 2:55,6, Brandner 2 minuti 57,6; 100 m prsto ženske — Bogatajeva 1:16,4, Kobi 1:20,0; 400 m mešano moški — V. Brinovec 5 minut 34,4, P. Brinovec 5:43,7; 400 metrov prsto ženske — Bogatajeva 6:01,6, Kobi 6:19,3; 200 m metuljček moški — V. Brinovec 2:37,1, Petermelj 2:50,0; 200 m prsto ženske — Senica 3:25,8, Debelak 3 minute 26,0; 4 krat 100 m prsto ženske — Triglav 5:20,8; 4 krat 100 m mešano ženske — Triglav 6:03,9; 4 krat 200 m prsto moški — Triglav 9:17,6; 4 krat 100 m mešano moški — Triglav 4:40,0.

starejše mladince, v Ljubljani pa starejši mladinci in mlajše mladinke. Kranjčani so za prvenstvo Slovenije dobro pripravljeni.

NAŠ RAZGOVOR

Slovenski reket št. 2

Prihodno nedeljo bo nastopila na mednarodnem teniškem turnirju v Splitu druga najboljša slovenska igralka VESNA ZNIDAR iz Kranja. Na enem zadnjih treningov pred odhodom na to veliko teniško prireditve, smo jo naprosili za krajši razgovor z željo, da bi našim bralcem posredovali nekaj zanimivosti iz Vesnine teniške kariere.

»Letos mi ne gre posebno od rok,« je odgovorila Vesna, ko smo jo spomnili na njeno letošnje uspehe na republiškem in državnem prvenstvu. Potem je nadaljevala: »Na slovenskem prvenstvu sem bila druga, na državnem prvenstvu v Subotici pa sem komaj osvojila osmo mesto. Nekoliko boljše je bilo pri mešanih dvojicah, kjer sem z Zagrebčanom Prešekom osvojila 2. mesto.«

Vesna izhaja iz družine, kjer igrajo tenis vsi — oče, mati in oba mlajša brata. Oče je tudi Vesnin trener ter budno spremlja razvoj svojih varovancev. »Škoda le,« je pripovedovala Vesna, »da imamo v Kranju sa-

mo dve zasilni teniški igrišči. Ker sem zaposlena in ker imam tudi določene obveznosti do staršev, nimam vedno dovolj časa za treniranje. Zgodi se tudi, da sta igrišči, kjer vadimo, zasedeni. Saj veste, v klubu nas je več kot štirideset.«

Ko smo se zanimali za Vesnin najneprijetnejši in najprijetnejši doživljaj na teniških igriščih, sprva ni in ni hotela odgovoriti. Potem se je le vdala in nam zapala: »Na letošnjem republiškem prvenstvu v Mariboru sem izgubila v finalnem srečanju z Ljubljankom Skuljevo. Odločeno, da se ji na državnem prvenstvu maščujem, sem potem marljivo vadila in ko sva se res v Subotici srečali, sem bila pripravana, da bom zmagala. I prav to me je veljalo zmage. Kar pa se tiče najprijetnejšega doživljanja, je prav gotovo republiško prvenstvo leta 1957 v Ljubljani, ko sem zmagala pri mladinkah, članicah in v mešanih dvojicah. Premagala sem sestrski Heleno in Trudo Lovrec iz Maribora.«

Vesna Znidarjeva slovi po svojem reketu in po močnih udarcih. Najbrž v »belem« športu ni še rekla zadnje besede

Jubilejni mednarodni šahovski veleturnir Bled 61

RAZBURLJIVA TRETJA RUNDA

DRŽAVNI PRVAK DR. PETAR TRIFUNOVIČ JE ODLIČNO STARTAL — GLIGORIČ V NEPRIJETNEM POLOŽAJU Z NOVIM MLADINSKIM SVETOVNIM ŠAHOVSKIM PRVAKOM

Tretje kolo blejskega mednarodnega šahovskega veleturnirja je bila prava poslastica za vse šahovske »velikane«, še bolj pa za gledalce — ljubitelje igre na 64 črno-belih poljih. Izjema je bila tudi tokrat partija med našim mednarodnim mojstrom Ma-

rio Bertokom in Madžarom Portischem, ki sta si razdelila točko kar v 15. potezi! Dosele torej najkrajša partija. K sreči pa so vsi ostale poskrebili za kar najbolj zanimiv potek igre na vseh ostalih devetih šahovnicah.

Vse je že kazalo, da se bo Bob-

byjevo žrtvovanje kmeta končalo z zmago. Ze po nekaj potezih pa je bil položaj na šahovnici povsem drugačen. Donner je prevzel pobudo in v dvorani je nastalo pravo nezadovoljstvo, ker sta se kljub temu oba velemojstra sporazumela za remi.

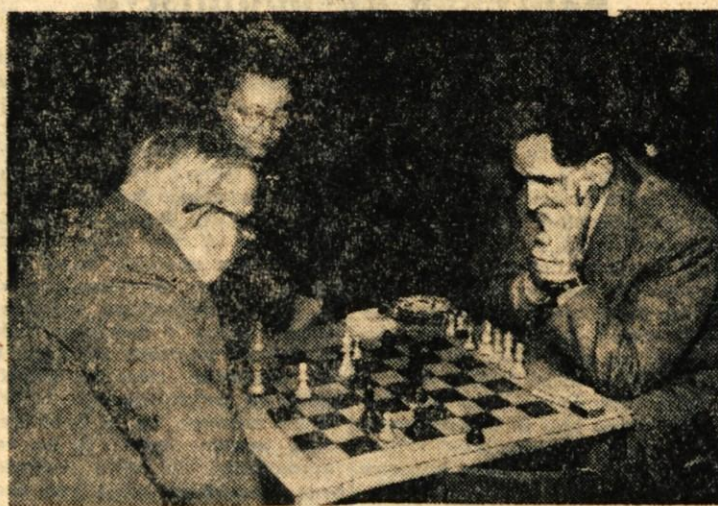
Bruno Parma je zaigral kot velemojster proti velemojstru Gligorici. S preprosto kombinacijo je osvojil kmeti in ga obdržal do prekinitve. — V časovni stiski bi Gligorici lahko zasul položaj na deski v svojo korist, toda kot je to spregledal Parma, tako je tudi Gligorici. In ob prekinitvi ima Parma še vedno kmeta več in precej izgledov za popoln uspeh, čeprav Gligorici upa, da bo lahko rešil pol točke.

Poseben užitek tretjega kola sta bili srečanja med Taljem in Olafssonom ter Pachmannom in dr. Trifunovićem. Prvi je v njemu značilnem kombinacijskem šahu »razpihlil« islandskega velemojstra, medtem ko je naš državni prvak z nadvse prefinjenim občutkom za pozicijsko igro povsem onemogočil Pachmana.

Precejšnje presenečenje tega kola je bil še poraz »večno drugega« sovjetskega velemojstra Keres proti mlademu predstavniku ZDA, velemojstru Bisguierju. Hladnokrvnost prekajenega borca gledalcem ni dala niti najmanjšega videza, da mu preti poraz in ko je moral sesti nasproti-

niku roko, se je nasmejal, kot se nasmeje lahko le pravi športnik. Čeprav sta v tem kolu naša mlajša velemojstra slabo opravila svoj posel, saj je Ivkov izgubil proti Gellerju, in Matanović v prekinjeni partiji proti Najdorfu nima nikakršnih upanj, da bi rešil vsaj pol točke, smo po dosežanju poteku turnirja lahko kljub temu zadovoljni — med voščili na turnirju je ostal dr. Trifunović, ki je zbral v treh kolicah dve in pol točke.

B. Fajon

Glavni sodnik dr. ing. Milan Vidmar in predsednik SZS Edo Turnher v času, ko je blejska šahovska arena brez borcev

FISHER — TALJ (Sicilijanka) Partija iz II. kola blejskega veleturnirja

1. e4, e5, 2. Sf3, Se6, 3. d4, e:d4, 4. S:d4, e5, 5. Sc3, De7, 6. g3, Sf6, 7. Sg5, Dd5, 8. Lf4, Se5, 9. Le2, Lc5, 10. L:e5, D:e5, 11. f4, Db8, 12. e5, a6, 13. e:f6, a:b5, 14. f:g7, Tg8, 15. Se4, Le7, 16. Dd4, Ta4, 17. Sf6, L:f6, 18. D:f6, De7, 19. 0-0-0, Ta2, 20. Kb1, Ta6, 21. L:b5, Tb6, 22. Ld3, e5, 23. f:e5, T:f6, 24. e:f6, Dc5, 25. Lh7, Dg5, 26. L:g8, D:f6, 27. The1, D:g7, 28. L:f7+, Kd8, 29. Le6, Dh6, 30. L:d7, L:d7, 31. T:f7, D:h2, 32. T1:d7+, Ke8, 33. Td7+, Kd8, 34. T:d7+, Ke8, 35. Te7+, Kd8, 36. T:d7+, Ke8, 37. Td1, b5, 38. Tb7, Dh5, 39. g4, Dh3, 40. g5, Df3, 41. Te1+, Kf3, 42. T:b5, Kg7, 43. Tb6, Dg3, 44. Td1, De7, 45. T1:d6, Dc8, 46. b3, Kh7, 47. Ta6 in črni se je vdal.

Slovensko-hrvaška košarkarska liga

Brez najboljših ne gre

Jugomontaža (Zgb) : Triglav 73:47

Zagreb, 7. septembra — Igrišče Jugomontaže na Trešnjem. Sodnika Novosel in Anžlovič (oba Zagreb) dobra.

Triglav: B. Belhar 12, I. Belhar 4, M. Rus 8, Stružnik 14, Soklić 8, Lampret 1, Boštjančič.

Jugomontaža: Diminić 8, Pasović 11, Djaković 21, Spiljak 16, Marušić 4, Knežević 1, Kramarić 8, Vesk 2, Strmo 2, Krpan, Cvelković.

Na današnji tekmi v Zagrebu je Triglav nastopil brez štirih najboljših igralcev in tako zanesljivo izgubil tekmo. Igrali niso Rus, II zaradi prepovedi igranja, dalje Petrić in Klavara ter poškodovani Bohine.

LOV NA LISICO AMD SENCUR

»Lov na lisico« prireditel AMD Sencur dne 17. 9. 1961 ob 10. uri na progi Hotemože-Zg. Kokra.

Vljudo vabimo vse člane društva, da se polnoštevilno udeležijo prireditve.

Odhod izpred garaže ADM ob 8.30 uri omenjenega dne.

AMD Sencur

7. Sdb5, Db8, 8. Lf4, Se5, 9. Le2, Lc5, 10. L:e5, D:e5, 11. f4, Db8, 12. e5, a6, 13. e:f6, a:b5, 14. f:g7, Tg8, 15. Se4, Le7, 16. Dd4, Ta4, 17. Sf6, L:f6, 18. D:f6, De7, 19. 0-0-0, Ta2, 20. Kb1, Ta6, 21. L:b5, Tb6, 22. Ld3, e5, 23. f:e5, T:f6, 24. e:f6, Dc5, 25. Lh7, Dg5, 26. L:g8, D:f6, 27. The1, D:g7, 28. L:f7+, Kd8, 29. Le6, Dh6, 30. L:d7, L:d7, 31. T:f7, D:h2, 32. T1:d7+, Ke8, 33. Td7+, Kd8, 34. T:d7+, Ke8, 35. Te7+, Kd8, 36. T:d7+, Ke8, 37. Td1, b5, 38. Tb7, Dh5, 39. g4, Dh3, 40. g5, Df3, 41. Te1+, Kf3, 42. T:b5, Kg7, 43. Tb6, Dg3, 44. Td1, De7, 45. T1:d6, Dc8, 46. b3, Kh7, 47. Ta6 in črni se je vdal.

PACHMANN — DR. TRIFUNOVIČ (Meranka)

Partija iz III. kola blejskega veleturnirja

1. d4, d5, 2. e4, c6, 3. Sc3, Sf6, 4. e3, e6, 5. Sf3, Sbd7, 6. Ld3, d:c, 7. L:c4, b5, 8. Ld3, a6, 9. e4, c5, 10. d5, e4, 11. e5, Sg4, 12. Lg5, 13. e:f, Sd:f6, 14. h3, Sh6, 15. De2+, De7, 16. L:f6, De2+, 17. K:e2, g:f, 18. S:d5, Kf7, 19. Le4, 15, 20. Se5+, Ke8, 21. f4, f:e, 22. Sc7+, Kf5, 23. S:a8, K:f4, 24. S:f7, 25. Thf1+, Ke5, 26. T:f7, Le6, 27. Tafl, Le4+, 28. Kd1, L:f1, 29. K:f1, c4, 30. Se7, Ld6, 31. a3, L:c7, 32. Tf7, h5, 33. a4, Kd4, 34. ab5, ab5, 35. Ke2, Tg8, 36. T:d7+, Ke5, 37. Kf2, e3+, 38. Kf3, h4 in beli se je vdal.

REZULTATI JUBILEJNEGA BLEJSKEGA VELETURNIRJA

III. kolo: Donner — Fischer remi, Parma — Gligorici prekinjeno, Darga — Petrosjan remi, Bisguier — Keres 1:0, Germek — Udovčić remi, Pachman — dr. Trifunović 0:1, Portisch — Bertok remi, Najdorf — Matanović prekinjeno, Ivkov : Geller 0:1, Talj — Olafsson 1:0.

V sredo so igrali tri odložena partije iz prvega kola: Pachman — Matanović prekinjeno v boljšem položaju za belega, Parma — Keres prekinjeno v boljšem položaju za mladega šahovskega prvaka, ki je med igro grobo spregledal, saj bi srečanje že lahko odločil v svojo korist in Najdorf — Olafsson 1:0.

Prekinjena partija iz I. kola med Ivkovim in Taljem se je končala z zmago sovjetskega velemojstra. Bertok in Pachman (II. kolo) pa sta se že prej sporazumela za remi brez nadaljevanja.

Po tem kolu vodijo z 2 in pol točke dr. Trifunović, Bisguier in Geller.

V današnjem V. kolu bodo igrali: Parma — Fischer, Darga — Donner, Bisguier — Gligorici, Germek — Petrosjan, Pachman — Keres, Portisch — Udovčić, Najdorf — Trifunović, Ivkov — Bertok, Talj — Matanović, Olafsson — Geller. — V VI. kolu, ki ga bodo igrali v nedeljo, pa se bodo srečali: Fischer — Geller, Matanović — Olafsson, Bertok — Talj, Trifunović — Ivkov, Udovčić — Najdorf, Keres — Portisch, Petrosjan — Pachman, Gligorici — Germek, Donner — Bisguier in Parma — Darga.

Bruno Parma med igro

Zadnje vesti

CEJLONSKA DELEGACIJA NA POTI SKOZI KRANJ

Kranj, 8. septembra 1961 (zt) Danes popoldne okrog 16.40 je potovala skozi Kranj predsednica cejlonske vlade Sirimavo Banda-

NA M V NEDELJO

Preddvor — Množične krajevne organizacije bodo priredile jutri, v nedeljo, proslavo v počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Razvili bodo prapor NOB, odkrili spominsko obeležje in otvorili novo zdravstveno postajo. Popoldne bo ob jezeru Crnjava velika ljudska veselica.

Kranj — Ob 9. uri bo na igrišču v Pravalah tekma gorenjske rokometne lige BORAC : KRIZE (moški), ob istem času pa bo na igrišču Mladost v Strazišču tekma ženske republiške rokometne lige MLADOST : SLOVAN, ob 10. uri pa MLADOST : CELJE. Na Mladosti bo ob 16.30 prvenstvena nogometna tekma SCL CELJE (Celje) : TRIGLAV (Kranj). Predtekmice: ob 12. uri JESENICE : TRIGLAV (pionirji), ob 13. uri JESENICE : TRIGLAV ob 15. uri CELJE : TRIGLAV (mladinci).

Gorenjska rokometna liga

Duplje: Ob 10. uri DUPLJE : SAVA

Tržič — Ob 9.30 TRŽIČ : ISKRA

Radovljica — Ob 16. uri RADOVLJICA : STORŽIČ

Bled — V novi dvorani ob Blejskem jezeru se bo od 18. do 21. ure nadaljeval mednarodni šahovski jubilejni turnir.